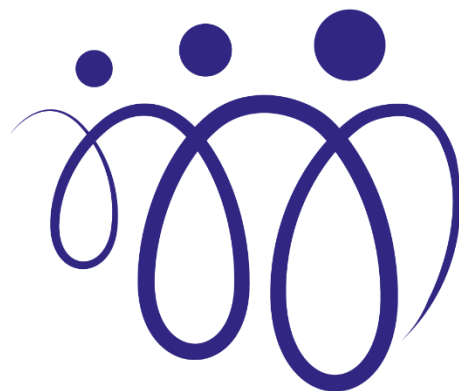

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Ilgspējīgu vērtību analīze
- Sadarbības partnerības pieaugušo
izglītībā
KA220-ADU-49369AE5

SUSDEVALUES

Saturs

IEVADS	7
1. METODIKA	9
1.1. Vērtību analīzes ziņojuma mērķis.....	9
1.2. Tiešsaistes aptaujas	9
1.2.1. Tiešsaistes darba Fokusa grupu analīze.....	10
2. IZPĒTE	11
2.1. Interaktīvās aptaujas dokumentu sagatavošana	11
2.2. Lietojumprogrammu interaktīvās aptaujas dokumenti.....	11
3. APTAUJAS DATU VĀKŠANA.....	12
AUSTRIJA.....	13
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	13
3.1.1. Pamatjautājumi	13
3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	13
3.1.3. Personiskās vērtības	13
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	15
3.1.5. Ilgtspējība	15
3.1.6. Kultūra	16
3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības	16
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	17
3.2.1. Pamatjautājumi	17
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	17
3.2.3. Personiskās vērtības	17
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskajām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	18
3.2.5. Ilgtspējība	18
3.2.6. Kultūra	18
3.2.7. Izolācija	18
3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	20
3.3.1. Pamatjautājumi	20
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	20
3.3.3. Personiskās vērtības	21
KIPRA	23
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	23

3.1.1. Pamatjautājumi	23
3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	24
3.1.3. Personiskās vērtības	24
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	26
3.1.5. Ilgtspējība	27
3.1.6. Kultūra	28
3.1.7. Galvenās vērtības	29
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	30
3.2.1. Pamatjautājumi	30
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	30
3.2.3. Personiskās vērtības	30
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskajām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	30
3.2.5. Ilgtspējība	30
3.2.6. Kultūra	31
3.2.7. Izolācija	31
3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	32
3.3.1. Pamatjautājumi	32
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	32
3.3.3. Personiskās vērtības	32
ITĀLIJA	33
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	33
3.1.1. Pamatjautājumi	33
3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	33
3.1.3. Personiskās vērtības	34
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	34
3.1.5. Ilgtspējība	34
3.1.6. Kultūra	34
3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības	34
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	36
3.2.1. Pamatjautājumi	36
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	36
3.2.3. Personiskās vērtības	36
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	36
3.2.5. Ilgtspējība	36

3.2.6. Kultūra	36
3.2.7. Izolācija	36
3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	37
3.3.1. Pamatjautājumi	37
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	37
3.3.3. Personiskās vērtības	37
LATVIJA	38
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	38
3.1.1. Pamatjautājumi	38
3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	38
3.1.3. Personiskās vērtības	38
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	38
3.1.5. Ilgtspējība	38
3.1.5. Kultūra	38
3.1.6. Galvenās sabiedrības vērtības	39
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	40
3.2.1. Pamatjautājumi	40
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem.....	40
3.2.3. Personiskās vērtības	40
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	40
3.2.5. Ilgtspējība	40
3.2.6. Ilgtspējība	41
3.2.7. Izolācija	41
3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	42
3.3.1. Pamatjautājumi	42
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem.....	42
3.3.3. Personiskās vērtības	42
3.3.4. Demokrātiska valsts pārvalde un vārda brīvības ievērošana.....	42
3.3.5. Ilgtspējība	42
3.3.6. Kultūra	43
SPĀNIJA.....	44
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	44
3.1.1. Pamatjautājumi	44
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem.....	44

3.1.3. Personiskās vērtības	45
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	45
3.1.5. Ilgtspējība	45
3.1.6. Kultūra	45
3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības	46
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	47
3.2.1. Pamatjautājumi	47
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem	47
3.2.3. Personiskās vērtības	47
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	47
3.2.5. Ilgtspējība	47
3.2.6. Kultūra	47
3.2.7. Izolācija	48
3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	49
3.3.1. Pamatjautājumi	49
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	49
3.3.3. Personiskās vērtības	49
TURCIJA.....	50
3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa	50
3.1.1. Pamatjautājumi	50
3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	50
3.1.3. Personiskās vērtības	51
3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība	51
3.1.5. Ilgtspējība	51
3.1.6. Kultūra	51
3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības	52
3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem	53
3.2.1. Pamatjautājumi	53
3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem.....	53
3.2.3. Personiskās vērtības	53
3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana	53
3.2.5. Ilgtspējība	53
3.2.6. Kultūra	54
3.2.7. Izolācija	54

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)	55
3.3.1. Pamatjautājumi	55
3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem.....	55
3.3.3. Personiskās vērtības	56
3.3.4. Ilgtspējība	56
3.3.5. Kultūra	56
3. VĒRTĪBAS ANALĪZES ZIŅOJUMA SECINĀJUMI.....	57

IEVADS

"Ilgtspējīgu vērtību analīze" ir Erasmus+ projekts, kas aizsākts 2022. gada oktobrī un ilgst 24 mēnešus. Tas tika veidots, lai pārvērtētu cilvēciskās vērtības, pārvērtētu Eiropas vērtības, apzinātu šo vērtību stabilitāti un izmaiņas, un lai gūtu priekšstatu par vērtību nozīmi visā pieaugušā mūža garumā, likvidētu plaisu starp paaudzēm, novēršot vērtību atšķirības.

Partnerību veido:

- Grobiņas Pieaugušo izglītības centrs (Latvija) projekta koordinators
- VAEV Research and Development Agency GmbH (Austrija)
- Avrasya Yenilikçi Toplum Derneği (Turcija)
- Indecie sca (Spānija)
- Ierobežotas pētniecības un izglītības sintēzes centrs (Kipra)
- Taticas grupa (Itālija)

Eiropas pilsonības pārbaudēs izteiktās "vērtības" lielākoties ir ļoti līdzīgas; vārda brīvība, cieņa pret demokrātiskām iestādēm, dzimumu un seksuālo minoritāšu līdztiesība, bērnu audzināšana bez piespiešanas, argumentācija vardarbības vietā utt. Jaunākie pētījumi rāda, ka Eiropas sabiedrībām ir jāsaglabā noteiktas galvenās vērtības, piemēram, miers, cieņa pret dabu un vidi, sociālā vienlīdzība un solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem, uzskatu brīvība. Tomēr lielākā daļa eiropiešu nepārprotami apstiprina kultūras un kultūras apmaiņas vērtību. Galvenā atšķirība starp Eiropas un universālajām vērtībām, pēc ES pilsoņu domām, ir tā, ka vērtības, kas tiek uzskatītas par eiropiskākām, ir tās vērtības, kuras ir jāsaglabā un jānostiprina sabiedrībā.

Projekta ietvaros mēs pētām vērtību psiholoģisko būtību, kas ir Eiropas vērtības un kā cilvēki uztver citu vērtības. Konkrēti, mēs pārbaudām, kuras vērtības ir vissvarīgākās eiropiešiem, un izpētām, kā novērtēt prioritātes dažādās sociālajās kategorijās, piemēram, dzimums, ģimenes struktūra, izglītības līmenis, reliģija un vecums. Mēs arī pārbaudām, kādas eiropiešiem ir vienādās vai atšķirīgās vērtības. Eiropieši uztver, ka viņiem ir līdzīgas vērtības. Tas var novest pie tā, ka cilvēki dažādās sociālajās kategorijās atšķirīgi uztver "citu eiropiešu" vērtības.

Projekta mērķi ir:

1. Nodrošināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, atklājot un pārvērtējot galvenās un kopīgās vērtības.
2. Koncentrēties uz to, kā palīdzēt izolētiem cilvēkiem un vietējiem iedzīvotājiem labāk saprast vienu otru un veidot nākotnes sabiedrības vērtības Eiropā.
3. Veicināt sociālo un starpkultūru kompetenču, kritiskās domāšanas attīstību, piedaloties demokrātiskajā dzīvē, panākot pieaugušo sociālo un pilsonisko iesaisti.
4. Sniegt ieguldījumu paaudžu plaisas mazināšanā starp jauno paaudzi un veco paaudzi.
5. Sniegt ieguldījumu jaunajās prasībās, piemēram, tiešsaistes aplikāciju izmantošana un citi rīki attālinātai saziņai un nelabvēlīgo grupu izglītošanai Covid 19 perioda dēļ.
6. Veicināt iekļaujošu izglītību un popularizēt mērķa grupas kopējās vērtības.
7. Nodrošināt mērķa grupas psiholoģiskajai, kognitīvajai un sociālajai attīstībai izdevīgu sev un sabiedrībai labvēlīgu pamatvērtību un ģimenes vērtību apgūšanu.
8. Nodrošināt atšķirību pieņemšanu un izskaust aizspriedumus, diskrimināciju, atstumtību, dzimumu nevienlīdzību, konfliktus, vilšanos un pārmaiņas.
9. Attīstīt mērķa grupas personīgās, sociālās, kultūras un komunikācijas prasmes, mācoties vienu no otra, nododot zināšanas, apmainoties ar labo praksi un pieredzi.

Projekts nodrošina pieaugušo cilvēku izglītošanu, koncentrējoties uz to, kā palīdzēt migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem labāk saprast vienu otru. Vietējiem iedzīvotājiem ir jāsaprot migrantu tauta. Jo migrantiem ir jāpalīdz integrēties jaunā valstī. Tādējādi projekts veicina nākotnes Eiropas sabiedrības veidošanu ar vērtību pārvērtēšanu.

Projekta mērķa grupas ir pieaugušie un izglītojamie vecumā no 50 gadiem, ģimenes, pieaugušo organizācijas, tostarp direktori, darbinieki, dalībnieki, skolotāji, pasniedzēji.

A1. Vērtību analīzes ziņojums

Projekta "Ilgtspējīgu vērtību analīze" mērķus noteiks mērķa grupu vajadzības. Mērķa grupas atklās un nostiprinās galvenās un kopīgās vērtības, lai radītu jaunas vērtības, kas aizstātu tradicionālās vērtības sociālo pārmaiņu un globalizācijas dēļ. Mērķa grupas aizpildīs tiešsaistes aptauju vērtību analīzei. Pēc aptaujas pabeigšanas tiks sagatavots Vērtību analīzes ziņojums.

Projekta galvenās aktivitātes ir:

o A2. Izveidot Vērtību izglītības programmu (VIP).

Tā tiks sagatavota katrai mērķa grupai. Vērtību izglītības programmas (VIP) mērķis ir nodrošināt un veicināt vērtībām cilvēka attīstībai, kas ir apņēmusies veidot "taisnīgu un humānu sabiedrību", neatkarīgu un demokrātisku nāciju.

o A3. Sabiedrības un indivīda pamatvērtību vadlīniju izveide.

Tajā galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, kā palīdzēt pieaugušajiem, migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem labāk saprast vienu otru un veidot nākotnes sabiedrības vērtības Eiropā. Partnerība pēc VIP ieviešanas sagatavos sabiedrības un individuālo pamatvērtību vadlīnijas.

o A4. Interaktīva ģimenes atmiņu albuma izveidošana

Visi partneri apkopos un publicēs "svarīgos" ģimeņu stāstus, īpašu uzmanību pievēršot veciem cilvēkiem.

1. METODIKA

1.1. Vērtību analīzes ziņojuma mērķis

Šī dokumenta mērķis ir sniegt ieskatu par projekta 1.aktivitāti, kuras galvenais rezultāts ir Vērtību analīzes ziņojums. Tā mērķis ir:

1. Mērķgrupu pamatvērtību un kopīgo vērtību no jauna atklāšana un nostiprināšana, lai radītu jaunas vērtības, kas aizstātu tradicionālās vērtības sociālo pārmaiņu un globalizācijas dēļ.
2. Tatikas grupa (Itālija) sagatavos interaktīvu īsu aptauju pētījumiem, lai palīdzētu cilvēkiem izprast savas vērtības.

Aptauja sniedz ieskatu respondentiem par nepieciešamību labāk izprast, kā vērtības ir saistītas ar sabiedrībā izaicinošām un nozīmīgām pētniecības problēmām. Pēc katra partnera aptaujas veikšanas tiek apkopoti aptaujas dati un sniegts salīdzinošais ziņojums.

Vērtību analīze vispārējo projekta mērķu sasniegšanā:

1. Definē galvenās un kopējās vērtības.
2. Paplašina zināšanas par vērtībām.
3. Skaidro, kā vērtības ir saistītas ar nozīmīgām pētniecības problēmām partnervalstīs.

Aptauja sastāv no šādām daļām:

- 1. WP2 metodoloģijas izstrāde**
- 2. Pētījums: Interaktīvās aptaujas sagatavošana un pielietošana**
- 3. Aptaujas datu vākšana**
- 4. Vērtību analīzes ziņojuma sagatavošana**

1.2 Tiešsaistes aptaujas

Projekta mērķis ir veikt aptaujas, lai no jauna atklātu un nostiprinātu pieaugušo pamatvērtības un kopīgās vērtības, kuru mērķis ir radīt jaunas vērtības, kas aizstātu tradicionālās vērtības sociālo pārmaiņu un globalizācijas dēļ, interaktīvu īsu aptauju veidā, lai palīdzētu cilvēkiem izprast savas vērtības.

Tiešsaistes aptauja tiek izmantota, lai anketētu iedzīvotājus, kam ir prasmes strādāt ar datoru. Cilvēki ar īpašām interesēm un ar līdzīgiem hobijiem, pieredzi, interesēm un dzīvesveidu tika intervēti. Tiešsaistes aptaujas veikšanas mērķis ir veicināt respondentu atlasīšanu un dalīšanos pieredzē un viedokļos. Šādas aptaujas tiek uzskatītas par noderīgām, ja pētāmie jautājumi ir īpaši jutīgi (Coomber, 1997), kā tas ir ar vērtību jēdzieniem migrantiem vai vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Elektroniskā datu vākšana sniedz vairākas priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālajām aptaujām datu apstrādes un programmatūras produktu izmantošanas laikā, piemēram, Google veidlapas gadījumā, kas atvieglo anketu veidošanu, dokumenta uzglabāšanu tīmeklī un respondentu sadali uz dažādām anketas versijām. Turklāt literatūrā (Metha un Sivadas, 1995; Smith, 1997; Medlin et al., 1999; Brennan et al., 1999) tiešsaistes aptauju priekšrocības ietver:

- intervētāju aizspriedumu trūkums;
- datu ievadīšanas nepieciešamības atcelšana, jo respondenti datus tieši ievada elektroniskā failā;
- respondentu ērtības.

Piekļuves panelis cilvēkiem, kuri vēlas atbildēt uz tīmekļa anketām, ir tīmekļa paneļa aptauja (vai tiešsaistes vai interneta panelis), kas sastāv no potenciālo respondentu izlases datu bāzes, kuri

paziņo, ka sadarbosies turpmākai datu vākšanai, ja tiks izvēlēti (ISO 2009). Pēdējās desmitgades laikā tīmekļa aptaujas ir izveidotas kā ātra un rentabla tirgus pētījumu metode.

Šīs vērtību analīzes galvenie soļi ir šādi:

- o tīmekļa anketas izstrāde;
- o ja iespējams, atlasot izlases sistēmu un veicot intervijas;
- o apsekojumu datu vākšana un nacionālo salīdzinošo ziņojumu sagatavošana;
- o tiešsaistes sanāksmju organizēšana, lai dalītos ar galvenajiem rezultātiem;
- o rezultātu apspriešana projekta darba grupā;
- o projekta vērtību aptauju pabeigšana.

1.2.1. Tiešsaistes darba Fokusa grupu analīze

Projekta metodes ideja ir mudināt nelielu dalībnieku grupu (2 cilvēki no katras partnera organizācijas) apspriest un debatēt par noteiktu tēmu tiešsaistē, tādējādi nodrošinot laika un izmaksu ietaupījumu, kā arī izdevumus par ceļošanu.

Dalībnieki var izteikt savus viedokļus, idejas un atbildes uz jautājumiem, tāpat kā parastās klātienē fokusa grupās. Tas ir lielisks kvalitatīvu datu vākšanas veids. Šo metodi varētu izmantot, lai dziļāk izpētītu problēmas, kas iepriekš noteiktas kvantitatīvā pētījumā, lai radītu sākotnējo priekšstatu par nezināmu mērķa grupu.

Fokusa grupa būtībā ir indivīdu (proti, moderatora un dalībnieku) mijiedarbība, ko moderatori vada, lai iegūtu informāciju par konkrētu pētījuma tēmu. Moderatori arī veic padziļinātas intervijas individuālā līmenī starp vienu intervētāju un atsevišķu personu vai patērētāju. Izvēle ir atkarīga no pētījuma veida.

Strādājot ar 2.darba paketi (WP2) ir paredzēti šādi pasākumi:

- **A3. 1.Starptautisko partneru sanāksme (tiešsaistē)**
- **A4. Tiešsaistes konference Latvijā. Grupas darbs**
- **A6. 2.Starptautisko partneru sanāksme klātienē Itālijā**
- **A7. Tiešsaistes konference Turcijā**

2. IZPĒTE

2.1. Interaktīvās aptaujas dokumentu sagatavošana

Partneri sāka veidot tiešsaistes anketu, pievēršot uzmanību anketas garumam, aplēšot laiku, kad respondenti to aizpildīs.

Literatūrā "Tiešsaistes aptauju veikšana" iesaka pamatnoteikumu: jo garāka anketa, jo mazāka iespēja, ka cilvēki atbildēs.

Couper et al. (2001) pētīja Web anketu dizaina sistemātisko ietekmi uz respondentu uzvedību. Viņi atklāja, ka progresā indikators klātbūtne samazina respondentu zaudējumus un ka vairāku vienumu ekrānu izmantošana nodrošina ātrāku pabeigšanas laiku un samazina trūkstošo datu daudzumu, savukārt tekstlodziņa ierakstu izmantošana uzlaboja atbilžu kvalitāti.

Dalību tīmekļa aptaujā var lūgt, nosūtot e-pasta ziņojumu, kurā ir iekļauta saite uz tīmekļa anketu. Lielākā daļa e-pasta programmatūras piedāvā URL pārveidošanu par tiešajām saitēm uz vietni, tādējādi samazinot papildu darbības respondentu vārdā.

Pitkova un Džonsons (1995) uzsver tīmekļa aptauju priekšrocības, salīdzinot ar e-pasta aptaujām, raugoties no pētnieka perspektīvas:

- iespēja atbildēt ar norādi un klikšķi;
- strukturētu atbilžu nodrošināšana;
- elektroniska datu nesēja izmantošana datu pārsūtīšanai un salīdzināšanai;
- jautājumu vizuāla noformējuma nodrošināšana, kas ļauj pārskatīt;
- elastīgi laika ierobežojumi respondentiem;
- adaptīvu jautājumu izmantošana, lai samazinātu lietotājiem uzdoto jautājumu skaitu un sarežģītību.

Pēc tam, pamatojoties uz pētījumiem literatūrā, tika sagatavota pirmā anketa, kas pieejama šajā saitē: <https://forms.gle/Ct1GrfoyvnuRuikHA>

Pēc projekta sanāksmes Itālijā tika izstrādāta otra anketas versija, veidojot divas dažādas anketas:

1. Lai pārbaudītu vērtības starp dažāda vecuma cilvēkiem:
Pieejams šajā saitē: <https://forms.gle/ccons9UK8pwcqf1U8>

2. Lai pārbaudītu vērtības starp dažādu kultūru cilvēkiem (migranti/vietējie):
Pieejams šajā saitē: <https://forms.gle/z89LV3Qc52KA8WYu7>

2.2. Lietojumprogrammu interaktīvās aptaujas dokumenti

Paredzamais dalībnieku skaits un profils ir šāds:

- ✓ Pieaugušie vecumā no 50+: 120 (20 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)
- ✓ Pieaugušo izglītības organizāciju izglītojamie: 120 (20 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)
- ✓ Pieaugušo izglītības organizāciju direktori, darbinieki, biedri, darbinieki: 60 (10 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)

- ✓ Pieaugušo izglītības organizāciju skolotāji un treneri: 60 (10 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)
- ✓ Docētāji un akadēmiķi 30 (5 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)
- ✓ NVO pārstāvji: 30 (5 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)
- ✓ Ģimenes locekļi: 30 (5 dalībnieki no katras partnerorganizācijas)

3. APTAUJAS DATU VĀKŠANA

Viena no galvenajām tiešsaistes aptauju priekšrocībām ir datu tieša izmantošana analīzei. Respondenti, aizpildot anketu, ievada datus tieši elektroniskā failā, nav nepieciešams atsevišķs datu ievades posms.

Tāpēc tiek veikta tīmekļa paneļa aptauja, un rezultāti tiek parādīti katrai valstij atsevišķi. Aptauju veica:

- Austrijā - VAEV Research and Development Agency GmbH
- Kiprā - Sintēzes centrs
- Itālijā - Tatics grupa
- Latvijā - Grobiņas Pieaugušo izglītības centrs
- Spānijā - Indepcie sca
- Turcijā - Avrasya Yenilikçi Toplum Derneği

AUSTRIJA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Aptauju veica 33 aptaujas respondenti: 42,4% sievietes un 57,6% vīrieši. 9,1% respondenti teica, ka viņi pārcēlās 1989.gadā uz pašreizējās dzīvesvietas valsti un attiecīgi 6,1% aptaujāto imigrēja 1973., 1982., 1986. un 2022. gadā. 30,3% atbildēja, ka nav pārcēlušies, viņu vecāki ir dzimuši respondenta pašreizējās dzīvesvietas valstī, un 69,7% atbildēja, ka viņu vecāki ir dzimuši tajā pašā valstī, kurā ir aptaujātais respondents.

Lielākā daļa respondentu (51,5%) bija vecumā no 30 līdz 40 gadiem, kam seko 18,2% vecumā no 40 līdz 50 gadiem; 15,2% vecumā no 50 līdz 60 gadiem un 12,1% vecumā līdz 30 gadiem, viens respondents bija vecāks par 60 gadiem. Par respondentu izglītības līmeni norādīja:

- lielākajai daļai (36,4%) ir maģistra grāds
- 30,3% ir pabeiguši vidusskolu
- 24,2% ir bakalaura grāds
- 9,1% ir pabeiguši vidusskolu.

Attiecībā uz nodarbinātības situāciju:

- 28 respondenti (84,8%) pēdējo piecu gadu laikā nav bijuši nepārtraukti bezdarbnieki ilgāk par trīs mēnešiem
- 5 respondenti (15,2%) pēdējo piecu gadu laikā ir bijuši nepārtraukti bez darba ilgāk par trīs mēnešiem

Un

- 27 respondenti (81,8%) nevienā brīdī nav bijuši sociālā nodrošinājuma apgādībā
- 6 respondenti (18,2%) jebkurā laikā ir bijuši sociālā nodrošinājuma apgādībā.

3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Gandrīz 70% aptaujāto norādīja, ka brīvprātīgo darbu nav veikuši pēdējo 3 mēnešu laikā, savukārt 30,3% aptaujāto norādīja, ka brīvprātīgo darbu ir veikuši pēdējo 6 mēnešu laikā.

Runājot par uzticēšanos citiem, lielākā daļa atbilžu no katras kategorijas ir uzskaitītas zemāk:

- 25 no 33 norādīja, ka ģimenei pilnībā uzticas visvairāk
- 22 no 33 norādīja, ka pilnībā uzticas savas apkaimes iedzīvotājiem
- 22 no 33 norādīja, ka zināmā mērā uzticas cilvēkiem, kurus personīgi pazīst
- 14 no 33 norādīja, ka īpaši neuzticas cilvēkiem, kurus satiek pirmo reizi
- 13 no 33 norādīja, ka viņi īpaši neuzticas citas reliģijas cilvēkiem
- 14 no 33 norādīja, ka pilnībā uzticas citas tautības cilvēkiem.

3.1.3. Personiskās vērtības

Attiecībā uz uzticību iestādēm, respondenti uzticas:

Baznīca: lielākā daļa respondentu (55%) izvēlējās "ne ļoti daudz", bet neviens neatlasīja "ļoti daudz". Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas baznīcai.

Bruņotie spēki: 40% respondentu diezgan uzticas daļai bruņoto spēku, bet 43% neuzticas tiem vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas bruņotajiem spēkiem.

Izglītības sistēma: 45% aptaujāto diezgan daļēji uzticas izglītības sistēmai, savukārt 52% neuzticas daudz. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas izglītības sistēmai.

Prese: 33% respondentu diezgan daudz uzticas preseī, bet 52% neuzticas daudz. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas preseī.

Arodbiedrības: 43% respondentu uzticas diezgan dažām arodbiedrībām, bet 45% neuzticas daudz. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas arodbiedrībai.

Policija: 45% respondentu diezgan uzticas policijai, bet 36% neuzticas daudz. Tikai 12% pilnībā uzticas policijai. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas policijai.

Parlaments: Attiecīgi 45% aptaujāto diezgan uzticas un neuzticas parlamentam, savukārt 10% neuzticas vispār. Neviens respondents pilnībā neuzticas parlamentam. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas parlamentam.

Civildienests: 52% respondentu civildienesta dienestam uzticas diezgan daudz, bet 43% neuzticas daudz. Attiecīgi 6% pilnībā uzticas un arī neuzticas valsts dienestam. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas valsts dienestam.

Sociālā nodrošinājuma sistēma: 58% respondentu diezgan daudz uzticas sociālās apdrošināšanas sistēmai, bet 30% neuzticas daudz. Attiecīgi 6% pilnībā uzticas un arī neuzticas sociālās apdrošināšanas sistēmai. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas sociālās apdrošināšanas sistēmai.

Eiropas Savienība: attiecīgi 36% respondentu diezgan uzticas un maz uzticas ES. Tikai 1 respondents (3%) pilnībā uzticas, bet 21% neuzticas vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas Eiropas Savienībai.

Apvienoto Nāciju Organizācija: 43% respondentu diezgan daudz uzticas ANO, bet 45% neuzticas daudz. Tikai 3% uzticas pilnībā un 9% neuzticas vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas ANO.

Veselības aprūpes sistēma: 58% aptaujāto diezgan daļēji uzticas veselības aprūpes sistēmai, savukārt 27% neuzticas daudz. 3 respondenti (9%) pilnībā uzticas, bet 6% neuzticas veselības aprūpes sistēmai. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas veselības aprūpes sistēmai.

Tieslietu sistēma: 46% aptaujāto tieslietu sistēmai uzticas diezgan lielā mērā, savukārt 30% neuzticas daudz. Attiecīgi 12% pilnībā uzticas un arī neuzticas tieslietu sistēmai. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas tieslietu sistēmai.

Lielākie uzņēmumi: attiecīgi 36% respondentu diezgan uzticas un maz uzticas lielākiem uzņēmumiem. Neviens respondents (0%) neuzticas pilnībā, savukārt 27% neuzticas. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas lielākajiem uzņēmumiem.

Vides organizācijas: 55% respondentu uzticas diezgan dažām vides organizācijām, bet 30% neuzticas daudz. Pilnībā uzticas 1 respondents (3%), savukārt 12% neuzticas visām vides organizācijām. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto uzticas vides organizācijām.

Politiskās partijas: 21% respondentu uzticas diezgan lielai daļai un 61% neuzticas politiskajām partijām. Neviens respondents (0%) neuzticas pilnībā, savukārt 18% neuzticas vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas politiskajām partijām.

Valdība: 33% respondentu ļoti uzticas un 49% neuzticas valdībai. Neviens respondents (0%) neuzticas pilnībā, savukārt 18% neuzticas vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas valdībai.

Sociālie mediji: 21% respondentu uzticas diezgan daļai un 46% neuzticas sociālajiem medijiem. Neviens respondents (0%) neuzticas pilnībā, savukārt 33% neuzticas vispār. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas sociālajiem medijiem.

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

Respondenti informēja, ka:

- 67% ir parakstījuši petīciju
- 60% aptaujāto varētu piedalīties boikotā
- 58% varētu piedalīties likumīgās demonstrācijās
- 52% varētu piedalīties neoficiālos streikos

Par valsts prioritāro mērķi uzskati dalās:

- 54,5% uzskata, ka valsts prioritārajam mērķim vajadzētu būt: "Saredzēt to, ka cilvēkiem ir lielāka teikšana par to, kā lietas notiek viņu darbā un kopienās".
- 24,2% uzskata, ka prioritāram mērķim jābūt: "Augsts ekonomiskās izaugsmes līmenis".
- 12,1% uzskata, ka valstij būtu jāpanāk, lai valstī būtu spēcīgi aizsardzības spēki.
- 9,1% uzskata, ka valstij jācenšas padarīt pilsētas un laukus skaistākus.

3.1.5. Ilgtspējība

Attiecībā uz ilgtspējīgu patēriņu mājās respondenti norādīja:

Vērtējums → ↓ Apgalvojums	Noteikti piekrītu	Piekrītu	Neitrāls viedoklis	Nepiekrītu	Noteikti nepiekrītu
Iepērkos pēc ilgtspējīga patēriņa principiem (atbildība, apdomība, godīgums).	5	15 (45%)	11	1	1
Izvēlos videi draudzīgus/nepiesārņojošus produktus.	3	18 (55%)	11	1	0
Izvēlos produktus, kas iepakoti otrreiz pārstrādājamos materiālos.	4	18 (55%)	9	1	1
Ja ir iespēja, izvēlos produktus, kuriem ir ekomarķējums.	3	18 (55%)	9	2	1
Es labprātāk pārku vietēji ražotu pārtiku.	4	21 (64%)	6	1	1
Kad vien iespējams, es labprāt dalos ar savām precēm ar citiem.	10	12 (36%)	10	0	1
Es izvairos no vienreizējās lietošanas trauku un galda piederumu lietošanas.	12	15 (45%)	3	2	1
Es izslēdzu datoru ikreiz, kad beidzu to lietot.	11	15 (45%)	5	2	0
Izejot no telpas izslēdzu gaismu, lai samazinātu elektrības patēriņu.	20 (64%)	10	3	0	0
Es taupu ūdeni mājās (piemēram, ejot dušā, gatavojot ēst, uzkopjot).	15 (45%)	10	6	2	0
Es izvairos izmest lietas, kuras var salabot.	19 (58%)	8	5	1	0

Atkritumus izmetu tikai tam paredzētajās tvertnēs.	20 (64%)	9	3	1	0
--	-------------	---	---	---	---

Lielākā daļa respondentu ir izvēlējušies, vai nu “piekrītu” vai “pilnīgi piekrītu”, jautājot par viņu “ilgtspējīga patēriņa” uzvedību. Tas liecina, ka lielākā daļa respondentu apzinās ilgtspējīgu patēriņu.

3.1.6. Kultūra

Lielākā daļa aptaujāto (57,6%) kultūru visvairāk saista ar tradīcijām, valodām, paražām un sociālajām vai kultūras kopienām. Attiecīgi 12,1% kultūru saista ar literatūru, dzeju, lugu rakstīšanu, autoriem, dzīvesveidu un manierēm. 1% aptaujāto kultūru saista ar mākslu (performance un vizuālā māksla), 3% respondentu kultūru saista attiecīgi ar zināšanām un zinātņi (pētniecība), izglītību un ģimeni (audzināšanu), vēsturi, vērtībām un uzskatiem (t.sk. filozofiju un reliģiju).

Lielākā daļa respondentu (46%) piekrīt, ka kultūrai un kultūras apmaiņai ir svarīga nozīme ES un tās pilsoņiem, jo viņi var viens no otra mācīties vairāk un tādējādi justies vienoti kā eiropieši.

Tikai 12% respondentu apgalvo, ka nezina, vai kultūrai un kultūras apmaiņai ir svarīga loma ES un tās pilsoņiem, jo viņi var viens no otra mācīties vairāk un tādējādi justies vienoti kā eiropieši.

3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības

Dalībnieki bija vienisprātis, ka ES sabiedrībā ir svarīgi saglabāt un nostiprināt šādas vērtības:

- 24,2% (vairākums aptaujāto) uzskata, ka sociālā vienlīdzība un solidaritāte ir svarīgas vērtības.
- 6 no 33 respondentiem (18,22%) uzskata, ka brīvība ir svarīga vērtība, kas jā saglabā un jāstiprina ES sabiedrībā.
- Attiecīgi 9,1% aptaujāto uzskata, ka iecietība un atvērtība pret citiem, kā arī cieņa pret dabu un vidi ir citas svarīgas vērtības, kuras jā saglabā.
- 6,1% aptaujāto uzskata, ka svarīgas ir šādas vērtības:
  1. Progress un inovācijas
  2. Kultūras daudzveidība
  3. Uzņēmējdarbība
  4. Vārda brīvība

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Jauno aptaujas respondentu grupā dalībnieku sadalījums bija vienāds starp vīriešiem un sievietēm (7 sievietes un 7 vīrieši). No jauniešu grupas 7 dalībnieki (50%) bija jaunāki par 30 gadiem un pārējie 7 dalībnieki (50%) bija vecumā no 30 līdz 40 gadiem. Runājot par izglītības līmeni aptaujāto jauniešu vidū, lielākā daļa no viņiem ir beiguši vidusskolu (42,9%), 5 no aptaujas dalībniekiem ir pabeiguši pamatskolu (35,7%), 14,3% respondentu ir ieguvuši augstskolas diplomu un viens respondents (7,1%) ir ieguvis kādu citu izglītības dokumentu. Šie dati liek secināt, ka lielākā daļa respondentu ir ļoti jauni un, visticamāk, pusaudža gados.

Savukārt starp aptaujas respondentiem, kas pieder pie vecāka gadagājuma cilvēku grupas, lielākā daļa dalībnieku bija vīrieši (86,7% vīrieši un 13,3% sievietes).

Gados vecāku cilvēku vecuma grupā gandrīz puse aptaujāto bija vecumā no 30 līdz 40 gadiem (46,7%), nedaudz vairāk, kā viena ceturtdaļa aptaujāto bija vecumā no 41 līdz 50 gadiem un attiecīgi 2 respondenti (13,3%) vecuma grupās no 51 līdz 60 gadiem, un grupai no 60+.

No vecāka gadagājuma cilvēku grupas aptaujas rezultātiem varam secināt, ka lielākajai daļai no viņiem ir augstskolas izglītība (66,7%), 4 respondentiem ir vidusskolas izglītība (26,7%) un tikai 1 respondentam (6,7%) ir pamatskolas izglītība. Aptaujas rezultāti liecina, ka Austrijā lielākā daļa respondentu no vecāka gadagājuma cilvēku grupas ir ieguvuši augstākā līmeņa izglītību.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Respondenti piekrita, ka ir jāapspriež šādas tēmas, lai tās tiktu izslēgtas no viņu kopienas:

- Jauniešu grupā lielākā daļa aptaujāto ir nobalsojuši par to, ka Austrijā ir jāatceļ seksisms, rasisms, ksenofobija, ekspluatācija un reliģiskā apspiešana.
Taču šādas tēmas, pēc aptaujas dalībnieku vairākuma balsojuma, nav jāatceļ: etnocentrisms, nacionālisms un imperiālisms. Pieci no četrpadsmit aptaujātajiem no jauniešu grupas vispār nepiekrīt, ka Austrijā būtu jārunā par antisemitismu, lai to atceltu.
- Veco ļaužu grupā lielākā daļa aptaujāto pauduši, ka Austrijā ir jāatceļ seksisms, rasisms, ksenofobija un ekspluatācija.
Atšķirībā no jaunajiem respondentiem, vecās grupas aptaujātie nepiekrīt, ka Austrijā ir jārunā par reliģisko apspiešanu, lai to atceltu.
Tomēr lielākā daļa vecās grupas respondentu piekrīt, ka antisemitisms ir jāatceļ (piekrita 10 no 14).
- Aptaujas salīdzinājums liecina, ka lielākā daļa gan jauno, gan veco aptaujāto respondentu uzskata, ka imperiālismu Austrijā nevajadzētu atcelt.

3.2.3. Personiskās vērtības

- Jaunie aptaujātie uzskata, ka personas brīvībai ir liela nozīme ES vērtībās. Viņi arī piekrīt, ka viņiem svarīga individuālā autonomija, etniskā tolerance, pilsoniskais godīgums, dzimumu līdztiesība un liberālā demokrātija. Tomēr lielākā daļa jauno aptaujas respondentu ir pauduši, ka sociālā solidaritāte viņiem nav svarīga.
- Veco ļaužu grupā lielais vairākums aptaujāto pauda, ka viņiem ļoti svarīgas ir gandrīz katra aptaujā uzskaitītā ES vērtība, tostarp sociālā solidaritāte.

Respondenti, kuriem tika lūgts minēt 3 vērtības labākas ES veidošanai, minēja:

- no jauniešu grupas: labāka komunikācija, dzīvnieku labturība, cīņa pret naidu, aizsardzība sociālajos medijos, atvērtība, sapratne, lojalitāte, visu cilvēku vienlīdzība, godīgi darba apstākļi, aizspriedumu mazināšana, atzinība, tolerance, ikvienas personas pieņemšana, kopības sajūta, militārā vienotība un bioloģiskā lauksaimniecības politika.
- Vecākās grupas respondentu atbildes bija: godīgāka ienākumu sadale, vecuma diskriminācijas atcelšana, labāka vērtību aizstāvība, seksuālā tolerance, tiesības uz tīru vidi, tiesības balsot, morālais līdzsvars, cīņa pret ekstrēmismu, pielikt punktu viltus ziņām, taisnīgs atalgojums, labāka bēgļu sadale starp dalībvalstīm, cīņa pret korupciju, zema inflācija, zema noziedzība, drošība, politiķu godīgums, tolerance visur, LGTBQ tolerance, veselīgs dzīvesveids, empātija un vides apziņa.

3.2.4. Cieņa pret demokrātiskajām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Par piekrišanu vai nepiekrišanu apgalvojumiem par demokrātisko institūciju un vārda brīvības ievērošanu: lielākā daļa jauno respondentu vai nu piekrīt, vai pilnībā piekrīt visiem apgalvojumiem par demokrātisko institūciju un vārda brīvības ievērošanu. Un tas pats attiecas uz veco cilvēku grupu. Tāpat kā jaunieši, arī aptaujas vecākās grupas respondenti pauda, ka pilnībā piekrīt visiem apgalvojumiem par demokrātisko institūciju un vārda brīvības ievērošanu.

3.2.5. Ilgtspējība

Runājot par globālo sasilšanu/klimata pārmaiņām, kopumā lielākā daļa jauniešu grupas dalībnieku piekrita apgalvojumiem par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām. Tomēr viņi nepiekrīt apgalvojumam, ka klimata pārmaiņas ir dabisks process.

Vecāku cilvēku grupā atbildes bija tādas pašas, kā jauniešu vidū. Vairākums ir piekrituši visiem uzskaitītajiem apgalvojumiem un arī nepiekrita, ka klimata pārmaiņas ir dabisks process.

Runājot par savām zināšanām par sekojošām klimata pārmaiņām un to sekām, jaunieši skaidri parāda, ka personīgi uzskata, ka viņiem ir labas zināšanas par dotajām tēmām.

Lai gan šķiet, ka vecāka gadagājuma iedzīvotāji ir labi informēti par tadām tēmām, kā siltumnīcefekta gāzēm, mežu izciršanu, ledus kušanu vai vulkānu izvirdumiem, nulles emisijām, viņu valsts rīcību ilgtspējības virzienā un Eiropas rīcību ilgtspējības virzienā, tomēr viņi ir paiduši, ka viņiem nav labas zināšanas par to, kādas atsevišķas darbības viņi varētu veikt, lai samazinātu globālo brīdinājumu un kādus seku mazināšanas pasākumus iespējams veikt.

3.2.6. Kultūra

Lielākā daļa aptaujas dalībnieku no vecākās grupas ir piekrituši visiem uzskaitītajiem apgalvojumiem. Ievērojams skaits jauno respondentu izteikuši, ka nepiekrīt šādiem apgalvojumiem: "Kultūra ir tas, kas padara Eiropu vienotu daudzveidībā" un "Kultūra un māksla ir tā, kas ienes skaistumu un "poētiku", radošu spēku, kas mūs iedzīvina un ļauj mums dzīvot."

3.2.7. Izolācija

No jauniešu sniegtajām atbildēm lielākajai daļai dalībnieku ir kāds, uz kuru var pajauties, viņi jūtas ģimenes atbalstīti, vismaz reizi nedēļā sarunājas ar ģimeni un arī draugiem, kā arī saziņai izmanto videozvanus.

Taču dati liecina, ka jaunieši neapmeklē jauniešu centrus un arī 6 no 14 ir pilnībā nepiekrituši apgalvojumam, ka Covid laikā ir izjutuši tukšuma sajūtu.

Vecāko respondentu grupā lielākā daļa piekrita visiem apgalvojumiem, izņemot tos, kuri jautāja, vai pēdējās nedēļas laikā ir apmeklējuši centru, kur cilvēki pievienojas, lai kopā pavadītu laiku un apmainītos ar pieredzi.

Arī lielākā daļa aptauju veicēju ir piekrituši, ka Covid laikā viņi jutuši tukšuma sajūtu.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Aptaujā, kas tika izplatīta migrantiem Austrijā: lielākā daļa dalībnieces bija sievietes (60%) un attiecīgi 20% bija vīrieši un 1 persona (20%) nevēlējās norādīt savu dzimumu. Lielākā daļa migrantu Austrijā bija 30 vai jaunāki (60%), un 40% no viņiem bija vecumā no 30 līdz 40 gadiem. Runājot par izglītības līmeni, 80% migrantu dalībnieku norādīja, ka viņiem ir universitātes grāds; un 20% norādīja vidusskolas grādu. Visbiežāk sastopamās tautības, kas pārceļas uz Austriju, lielākoties nāk no Ungārijas, Rumānijas, Vācijas, Bulgārijas un Horvātijas (Integral Human Development, 2023). Un starp migrantu aptaujas respondentiem četri no viņiem gaida Austrijas pilsonību, un viņiem visiem ir uzturēšanās atļauja Austrijā.

Aptaujā, kas tika izplatīta Austrijas vietējiem iedzīvotājiem: lielākā daļa dalībnieku bija vīrieši (60%) un 40% bija sievietes. Visiem vietējās aptaujas respondentiem bija 30 vai mazāk gadu. Runājot par izglītības līmeni, 80% vietējo dalībnieku norādīja, ka viņiem ir augstskolas izglītība; un 20% norādīja citu izglītības veidu.

Trīs no vietējās aptaujas respondentiem ir Austrijas pilsoņi, bet divi no viņiem gaida pilsonības piešķiršanu.

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Respondentiem tika jautāts, vai viņi savā dzīvē ir bijuši iebiedēšanas, diskriminācijas, mobinga vai fiziskas un/vai verbālas vardarbības upuri. Vietējo iedzīvotāju atbildes bija šādas:

- Man tā nekad nav gadījies: tikai 1 no dalībniekiem norādīja, ka nekad nav ticis diskriminēts.
- Manas ādas krāsa: neviens no respondentiem nav pieredzējis diskrimināciju savas ādas krāsas dēļ.
- Mans akcents: 3 dalībnieki norādīja, ka ir tikuši diskriminēti viņu akcenta dēļ.
- Mans dzimums: 3 dalībnieki atbildēja jā.
- Mans dzimums vai seksuālā orientācija: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mans vārds vai uzvārds: 2 dalībnieki atbildēja jā.
- Manas somatiskās iezīmes: neviens nav pieredzējis šo diskrimināciju.
- Mana reliģija: 1 atbildēja jā uz šo aspektu, bet pārējie 2 atbildēja nē.
- Mani ēšanas paradumi: 1 teica jā.
- Mans apģērbs: 4 atbildēja nē.
- Manas vai manas ģimenes izcelsmes valsts: 3 atbildēja uz šo aspektu ar jā, bet 2 norādīja nē.
- Mani ģimenes locekļi (piemēram, par kultūru, valodu, ieradumiem...): 3 atbildēja jā un 2 nē.

Kā liecina aptaujas rezultāti, Austrijā vietējie iedzīvotāji izjūt diskrimināciju dzimuma dēļ, diskrimināciju ģimenes izcelsmes valsts dēļ, kā arī akcenta diskrimināciju un diskrimināciju apģērba dēļ.

Migrantu aptaujas respondentu norādītās atbildes uz piedāvātajiem aspektiem bija šādas:

- Man tā nekad nav gadījies: tikai 2 no dalībniekiem norādīja, ka nekad nav tikuši diskriminēti.

- Manas ādas krāsa: neviens no respondentiem nav pieredzējis diskrimināciju savas ādas krāsas dēļ.
- Mans akcents: 1 dalībnieks norādīja, ka ir ticis diskriminēts sava akcenta dēļ.
- Mans dzimums: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mans dzimums vai seksuālā orientācija: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mans vārds vai uzvārds: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Manas somatiskās īpašības: 1 piedzīvoja šo diskrimināciju.
- Mana reliģija: 2 atbildēja jā uz šo aspektu, bet pārējie 3 atbildēja nē.
- Mani ēšanas paradumi: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mans apģērbs: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mana vai manas ģimenes izcelsmes valsts: neviens no viņiem to nav pieredzējis.
- Mani ģimenes locekļi (piemēram, par kultūru, valodu, ieradumiem...): 1 atbildēja jā un 4 nē šim aspektam.

Salīdzinot ar migrantiem, aptaujātie vietējie iedzīvotāji Austrijā nav piedzīvojuši nekādu diskrimināciju ādas krāsas, dzimuma, seksuālās orientācijas, vārda vai uzvārda, ēšanas paradumu, apģērba vai ģimenes izcelsmes valsts dēļ. Viņi piedzīvoja diskrimināciju viņu akcenta, somatisko pazīmju, reliģijas un ģimenes locekļu dēļ.

Imigrantu dalībnieki nevēlējās atbildēt, kad tas notika ar viņiem, savukārt viens vietējais dalībnieks dalījās ar pieredzi, kad diskriminācija tika piedzīvota. Tas notika laikā, kad viņa vācu valodas zināšanas bija ierobežotas, daži cilvēki apzināti atturējās no saziņas ar viņu angļu valodā.

Dati liecina, ka migranti uzskata, ka ar Austrijas pilsonību nepietiek, lai justos kā austrietis, un viņi uzskata, ka šīs pilsonības iegūšana varētu uzlabot viņu dzīves līmeni. Izņemot to, migranti Austrijā palika diapazonā no 0 līdz 2, sniedzot viedokli par citiem apgalvojumiem. Dati liecina, ka Austrija zināmā mērā ir rasistiska zeme. Un viņi ir uzsvēruši, ka ir grūti sazināties ar austriešiem un nedaudz grūti sazināties ar neaustriešiem.

Vietējo iedzīvotāju viedokļi par to, vai Austrija ir rasistiska zeme vai nē, dalās, taču ir tendence domāt, ka "jā". Vairums vietējo iedzīvotāju piekrīt apgalvojumam "Uzskatu, ka aizspriedumi attaisno dažu ārzemnieku uzvedību". Vietējie iedzīvotāji nejūtas nedroši, izmantojot sabiedrisko transportu. Viņi domā, ka ir grūtāk sazināties ar austriešiem nekā ar neaustriešiem. Viņi arī domā, ka Austrijas pilsonība uzlabo dzīves kvalitāti, taču lielākā daļa nav izlēmuši, vai tā ir taisnība, ka ar Austrijas pilsonību pietiek, lai justos kā austrietis.

Lielākā daļa migrantu respondentu nepiekrīt, ka māju nopirkt ir grūtāk, nekā īrēt dzīvokli, un ka birokrātija traucē meklēt dzīvesvietu vai tamlīdzīgi.

Vietējie piekrita visiem apgalvojumiem, izņemot to, ka māju ir vieglāk nopirkt nekā īrēt dzīvokli.

3.3.3. Personiskās vērtības

Respondenti, gan migranti, gan vietējie uzskata, ka ļoti svarīga ir personas brīvība, individuālā autonomija, sociālā solidaritāte, etniskā tolerance, pilsoniskais godīgums, dzimumu līdztiesība, liberālā demokrātija.

Turklāt, lai veidotu labāku ES, viņiem ir svarīgas arī šādas vērtības:

- Ģimenes vērtības, pilsoniskā līdzdalība, tolerance, kopības un sabiedrības sajūta, vides draudzīgums, atvērtība, taisnīgums un tolerance, migrantu un rasu vienlīdzība, finansiālā neatkarība, vienlīdzība, nodarbinātības iespējas, daudzveidība un iekļaušana, politiskā caurskatāmība, vides apziņa, starptautiskā sadarbība, caurspīdīga komunikācija,

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

digitalizācija, pētniecības finansējums, ienākumu vienlīdzība ES valstīs, lobēšanas aizliegums, ilgtspējīga rīcība, solidaritāte un tolerance pret vietējiem iedzīvotājiem.

KIPRA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Aptauju veica 20 aptaujas respondenti: 75% sievietes un 25% vīrieši. Lielākā daļa aptaujāto ir dzimuši Kiprā (15 cilvēki):

- 1 respondents ir dzimis Irākā
- 2 respondenti ir dzimuši Grieķijā
- 1 respondents ir dzimis Polijā
- 1 respondents ir dzimis Apvienotajā Karalistē

Lielākā daļa pašlaik dzīvo Kiprā (19 respondenti dzīvo Kiprā un 1 dzīvo Apvienotajā Karalistē).

Lielākā daļa respondentu (45 %) ir vecumā no 30 līdz 40 gadiem, kam seko 35 % vecumā līdz 30 gadiem. 15 % aptaujāto ir vecumā no 40 līdz 50 gadiem. 5% bija vecāki par 60 gadiem. Un neviens respondents nebija vecumā no 50 līdz 60 gadiem.

Par bezdarbu:

- 15 (75%) pēdējo piecu gadu laikā nav bijuši bezdarbnieki ilgāk par trīs mēnešiem
- 5 (25%) pēdējo piecu gadu laikā ir bijuši bezdarbnieki vairāk nekā trīs mēnešus

Tad

- 14 respondenti (70%) nevienā brīdī nav bijuši apgādībā no sociālā nodrošinājuma.
- 6 respondenti (30%) ir bijuši apgādībā no sociālā nodrošinājuma.

Par respondentu galvenajām vērtībām viņi pauda šādu viedokli:

Kategorija→ ↓ Vērtējums	Darbs	Ģimene	Draugi	Brīvais laiks	Politika	Reliģija	Kultūra
Ļoti svarīgi	10	18	14	15	5	0	10
Diezgan svarīgi	10	1	6	5	8	2	10
neitrāli	0	1	0	0	3	3	0
Nav tik svarīgi	0	0	0	0	4	6	0
Nepavisam nav svarīgi	0	0	0	0	0	8	0

- Darba kategorijā 50% aptaujāto atbildēja, ka darbs viņiem ir diezgan svarīgs, bet pārējie 50%, ka viņiem tas ir ļoti svarīgi.
- Ģimenes kategorijā lielākā daļa (18 (90%)) aptaujāto atzina, ka ģimene viņiem ir ļoti svarīga.
- Draugu kategorijā lielākā daļa (14 (70%)) aptaujāto atzina, ka draugi viņiem ir ļoti svarīgi.
- Brīvā laika kategorijā lielākā daļa (15 (75%)) aptaujāto atzina, ka brīvais laiks viņiem ir ļoti svarīgs.
- Politikas kategorijā 8 (40%) aptaujātie atzina, ka politika viņiem ir diezgan svarīga.

- Reliģijas kategorijā 8 (40%) aptaujātie norādīja, ka reliģija viņiem nemaz nav svarīga.
- Kultūras kategorijā 50% respondentu teica, ka darbs viņiem ir diezgan svarīgs, bet pārējie 50% teica, ka tas viņiem ir ļoti svarīgs.

Lielākā daļa aptaujāto (25%) izvēlējās 8.skaitli skalā no 1 līdz 10, atbildot uz jautājumu, vai viņi uzskata, ka viņiem ir brīva izvēle un kontrole pār savu dzīvi.

3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

75% sacīja, ka pēdējo 6 mēnešu laikā nav veikuši brīvprātīgo darbu.

Runājot par dažādu grupu cilvēku uzticību, lielākā daļa atbilžu no katras kategorijas ir uzskaitītas zemāk:

- 16 no 20 norādīja, ka ģimenei pilnībā uzticas visvairāk.
- 12 no 20 norādīja, ka zināmā mērā uzticas savas apkaimes iedzīvotājiem.
- 11 no 20 norādīja, ka zināmā mērā uzticas cilvēkiem, kurus personīgi pazīst.
- 9 no 20 norādīja, ka vispār neuzticas cilvēkiem, ar kuriem satiekas pirmo reizi.
- 9 no 20 norādīja, ka zināmā mērā uzticas citas reliģijas cilvēkiem.
- 9 no 20 norādīja, ka zināmā mērā uzticas citas tautības cilvēkiem.

Lielākā daļa respondentu (35%) teica, ka nevēlas, lai kaimiņos būtu narkomāni, 25% atbildēja, ka nevēlas, lai viņu kaimiņos būtu smagi dzērāji, 15% atbildēja, ka viņiem nebūtu nekādu problēmu ar kādu no minētajām kategorijām. Tad tikai 2 no 20 teica, ka viņiem nepatīktu, ja kaimiņos būtu kristieši.

Respondentiem tika lūgts norādīt, cik lielā mērā viņi piekrīt virknei apgalvojumu.

- Visi aptaujātie nepiekrīt "Ja māte ir nodarbināta, viņa atstāj novārtā bērnus".
- Vairākums nemaz nepiekrīt "Tas, ko sievietes patiešām vēlas, ir mājas un bērni. Darbs viņām nav prioritāte." Tikai 1 persona teica, ka piekrīt šim apgalvojumam.
- Vairākums vispār nepiekrīt "Vīrieša darbs ir pelnīt naudu; sievietes darbs ir rūpēties par mājām un ģimeni.
- Vairākums nepiekrīt apgalvojumam "Vīrieši ir labāki politiskie līderi, kā sievietes".
- Vairākums pilnībā nepiekrīt apgalvojumam "Vīrieši ir labāki uzņēmumu vadītāji nekā sievietes."
- Vairākums pilnībā nepiekrīt apgalvojumam "Kad darba vietas ir maz, darba devējiem būtu jādod priekšroka Kīpras iedzīvotājiem, nevis imigrantiem."
- Vairākums pilnībā nepiekrīt apgalvojumam "Kad darba vietas ir maz, vīriešiem ir lielākas tiesības uz darbu nekā sievietēm."
- Vairākums piekrīt, ka "homoseksuāli pāri ir tikpat labi vecāki, kā citi pāri." Tikai 1 persona nepiekrīt.
- Vairākums pilnībā nepiekrīt apgalvojumam "Pienākums pret sabiedrību ir radīt bērnus."
- Vairākums nepiekrīt "Pieaugušajiem bērniem ir pienākums nodrošināt ilgtermiņa aprūpi saviem vecākiem."

3.1.3. Personiskās vērtības

Lielākā daļa (7 respondenti = 35%) aptaujāto apstiprināja, ka bērnam ir jābūt "Tolerancei un cieņai pret citiem cilvēkiem".

Lielākā daļa aptaujāto (50%) uzskata, ka darbs, kurā jūtat, ka varat kaut ko sasniegt, ir svarīgs darba vietā.

Respondenti norādīja, ka veiksmīgai laulībai vai partnerattiecībām ir svarīgi šādi aspekti:

Kategorija→ ↓ Vērtējums	Pienācīgs atalgojums	Labi dzīves apstākļi	Mājas rūpju dalīšana	Bērni	Iespēja izmantot laiku savām interesēm
Ļoti svarīgi	7	2	14	3	16
Diezgan svarīgi	13	17	4	6	4
neitrāli	0	0	2	3	0
Nav tik svarīgi	0	1	0	8	0
Nepavisam nav svarīgi	0	0	0	0	0

Lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka partnerattiecībās visas uzskaitītās kategorijas ir “diezgan svarīgas” vai “ļoti svarīgas”, bet 40% respondentu uzskata, ka partnerattiecībās bērni nav tik svarīgi.

Runājot par uzticību iestādēm, respondenti norādīja:

Baznīca: 2 cilvēki atbildēja, ka ļoti uzticas baznīcai, un vēl 2 cilvēki teica, ka neuzticas tai vispār.

Bruņotie spēki: lielākā daļa respondentu teica, ka neuzticas bruņotajiem spēkiem, un tikai viens teica, ka viņš tiem diezgan uzticas.

Izglītības sistēma: 5 respondenti neuzticas izglītības sistēmai, bet 2 – diezgan maz. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas izglītības sistēmai.

Prese: 6 no respondentiem īpaši neuzticas preseī un tikai 1 persona teica, ka uzticas tai diezgan. Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas preseī.

Arodbiedrības: Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas arodbiedrībai. 4 no viņiem teica, ka viņi viņiem neuzticas, un 3, ka viņi viņiem uzticas.

Policija: lielākā daļa cilvēku teica, ka neuzticas policijai, un tikai 1 persona teica, ka ļoti uzticas policijai.

Parlaments: Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas parlamentam. Neviena no aptaujātajiem neteica, ka uzticas parlamentam.

Civildienests: Dati liecina, ka lielākā daļa aptaujāto neuzticas civildienestam. Neviena no aptaujātajiem nav teicis, ka uzticas valsts dienestam.

Sociālā nodrošinājuma sistēma: Tikai 2 cilvēki teica, ka pietiekami uzticas sociālās apdrošināšanas sistēmai. Pārējās atbildes bija negatīvas.

Eiropas Savienība: lielākā daļa atbilžu liecina, ka cilvēki neuzticas Eiropas Savienībai. Tikai 3 cilvēki teica, ka uzticas Eiropas Savienībai.

Apvienoto Nāciju Organizācija: lielākā daļa atbilžu liecina, ka cilvēki neuzticas ANO. Tikai 3 cilvēki teica, ka uzticas ANO.

Veselības aprūpes sistēma: Lielākā daļa cilvēku teica, ka uzticas veselības aprūpes sistēmai. Tikai 2 cilvēki teica, ka neuzticas sistēmai.

Tieslietu sistēma: 4 cilvēki teica, ka viņi ļoti neuzticas tieslietu sistēmai, savukārt 3 cilvēki teica, ka uzticas tai diezgan.

Valdība: Visas atbildes bija negatīvas un liecina, ka cilvēki neuzticas valdībai.

Sociālie mediji: visas atbildes bija negatīvas un liecina, ka cilvēki neuzticas sociālajiem medijiem.

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

Skalā no 1 līdz 10 lielākā daļa aptaujāto (20% + 20% = 40%) kā savu apmierinātības līmeni ar politisko sistēmu savā valstī izvēlas skaitļus 1 un 2, parādot, ka lielākā daļa nav apmierināti ar politisko sistēmu.

Lai izteiktu viedokli, lielākā daļa aptaujāto (70% (35 + 35)) ir parakstījuši petīciju vai ir gatavi to darīt, 35% varētu piedalīties boikotā, bet pārējie 35% nekad to nedarītu.

50% ir piedalījušies likumīgās demonstrācijās un 30% varētu piedalīties neoficiālos streikos.

Lielākā daļa respondentu 65% uzskata, ka valsts prioritārajam mērķim jābūt: "Saredzēt, ka cilvēkiem ir lielāka teikšana par to, kā lietas tiek darītas viņu darbā un viņu kopienās".

Respondentu atbildes par apgalvojumiem ir parādītas tabulā:

Kategorija → ↓ Vērtējums	Valdības apliek ar nodokli bagātos un subsīdē nabagos.	Reliģiskās iestādes interpretē likumus.	Līderus cilvēki izvēlas brīvās vēlēšanās.	Cilvēki saņem valsts palīdzību bezdarba gadījumā.	Armija pārņem vadību, kad valdība nav kompetenta.	Pilsoniskās tiesības aizsargā cilvēkus no valsts apspiešanas.	Valsts padara cilvēku ienākumus vienādus.	Cilvēki paklausa saviem valdniekiem.	Sievietēm ir tādas pašas tiesības kā vīriešiem.
pilnīgi piekrītu	5	4	14	12	1	8	2	0	17
piekrītu	6	2	6	8	1	9	6	6	3
neitrāli	0	0	0	0	0	1	2	2	0
nepiekrītu	5	4	0	0	5	2	6	6	0
pavisam nepiekrītu	4	10	0	0	13	0	4	7	0

- 30% respondentu piekrīt, ka valdības apliek ar nodokli bagātos un subsīdē nabagos.
- 50% respondentu kategoriski nepiekrīt tam, ka reliģiskās autoritātes galu galā interpretē likumus.
- 70% aptaujāto pilnībā piekrīt, ka cilvēki savus līderus izvēlas brīvās vēlēšanās.
- 70% pilnībā piekrīt, ka cilvēki saņem valsts palīdzību bezdarba gadījumā.
- 65% kategoriski nepiekrīt apgalvojumam "Armija pārņem vadību, kad valdība ir nekompetenta."
- 45% aptaujāto piekrīt, ka pilsoniskās tiesības aizsargā cilvēkus no valsts apspiešanas.
- 85% aptaujāto pilnībā piekrīt, ka sievietēm ir tādas pašas tiesības kā vīriešiem.

3.1.5. Ilgtspējība

Attiecībā uz ilgtspējīgu patēriņu respondenti norādīja:

Vērtējums → ↓ Kategorija	pilnīgi piekrītu	piekrītu	neitrāli	nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu
Pārmērīgs patēriņš rada nopietnu kaitējumu videi.	6	8	0	4	2
Mani patēriņa paradumi veicina vides saglabāšanu.	2	12	1	3	2
Es dedzīgi ievēroju ilgtspējīga patēriņa principus.	2	7	6	4	1
Spēja dot ieguldījumu vides ilgtspējībā, liek man justies kā labākam cilvēkam.	5	9	0	4	2
Kad kāds kritizē ideju par ilgtspējīgu patēriņu, sajūtu to kā personisku apvainojumu.	3	5	2	8	2
Mani ļoti interesē, ko citi domā par ilgtspējīgu patēriņu.	4	11	3	3	1
Veismīgs ilgtspējīgs patēriņš ir arī mans panākums.	2	9	2	6	1
Es vēlētos uzzināt vairāk par ilgtspējīga patēriņa praksi.	7	12	0	1	0
Es pievēršu uzmanību tam, kādas ir pārmērīga patēriņa sekas.	7	9	1	3	0
Es sniedzu ieguldījumu ilgtspējīga patēriņa veicināšanā, jo mana patēriņa izvēle ir ilgtspējīga.	3	12	2	2	1
Man patīk runāt ar citiem cilvēkiem par ilgtspējīgu patēriņu un tā ietekmi uz vidi.	0	3	3	0	0
Es bieži piedalos sabiedriskās aktivitātēs, kas veicina ilgtspējīgu patēriņu.	2	4	3	9	2

- 40% aptaujāto piekrīt apgalvojumam "Pārmērīgs patēriņš rada nopietnu kaitējumu videi."
- 60% respondentu piekrīt apgalvojumam "Mani patēriņa paradumi veicina vides saglabāšanu."
- 45% piekrīt apgalvojumam "Spēja dot ieguldījumu vides ilgtspējībā man liek justies kā labākam cilvēkam. "
- 60% respondentu piekrīt apgalvojumam "Es sniedzu ieguldījumu ilgtspējīga patēriņa veicināšanā, jo mana patēriņa izvēle ir ilgtspējīga."
- 45% aptaujāto nepiekrīt "Es bieži piedalos sabiedriskās aktivitātēs, kas veicina ilgtspējīgu patēriņu."

Runājot par ilgtspējīgiem patēriņa paradumiem mājās, respondenti norādīja:

Vērtējums → ↓ Apgalvojums	pilnīgi piekrītu	piekrītu	neitrāli	nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu
Iepērkos pēc ilgtspējīga patēriņa principiem (atbildība, apdomība, godīgums).	4	11	3	0	2
Izvēlos videi draudzīgus/nepiesārņojošus produktus.	2	13	3	0	2
Izvēlos produktus, kas iepakoti otrreiz pārstrādājamos materiālos.	2	11	3	1	2
Ja ir iespēja, izvēlos produktus, kuriem ir ekomarķējums.	3	15	1	0	3
Es labprātāk pērku vietēji ražotu pārtiku.	8	10	1	0	1
Kad vien iespējams, es labprāt dalos ar saviem produktiem ar citiem.	8	9	1	1	2
Es izvairos no vienreiz lietojamo trauku un galda piederumu lietošanas.	7	9	1	0	3
Es izslēdzu datoru ikreiz, kad beidzu to lietot.	7	6	2	2	3
Izejot no telpas izslēdzu gaismu, lai samazinātu elektrības patēriņu.	10	6	1	2	1
Es taupu ūdeni mājās (piemēram, ejot dušā, gatavojot ēst, uzkopjot).	8	5	2	4	1
Es izvairos izmest lietas, kuras var salabot.	8	9	3	0	0
Atkritumus izmetu tikai tam paredzētajās tvertnēs.	6	9	4	0	1

Lielākā daļa respondentu ir izvēlējušies vai nu "piekrītu" vai "pilnīgi piekrītu", jautājot par viņu "ilgtspējīga patēriņa" uzvedību. Tas liecina, ka mūsu respondentu grupa vairākums apzinās ilgtspējīgu patēriņu.

3.1.6. Kultūra

Lielākā daļa aptaujāto (30%) kultūru saista ar mākslu un 75% aptaujāto atbildēja, ka kultūra viņiem ir ļoti svarīga.

Par kultūras programmu biežumu respondenti atbildēja šādi:

Vērtējums → ↓ Apgalvojums	Nekad	Vismaz reizi gadā	Vairāk kā 5 reizes gadā
Skatos kultūras programmu pa TV vai radio	1	7	12
Lasu grāmatu	1	5	14

Apmeklēju vēstures pieminekli	0	12	8
Eju uz kino	0	11	8
Apmeklēju sporta pasākumu	3	15	2
Eju uz mākslas izstādi	0	10	9
Apmeklēju koncertu	0	12	8
Apmeklēju bibliotēku	4	12	3
Skatos teātra izrādi	1	8	10
Apmeklēju operas/ baleta/ dejas izrādi		13	5

Dati liecina, ka lielākā daļa respondentu vairāk nekā piecas reizes gadā skatās kultūras TV programmu, lasa grāmatu, klausās radio vai dodas uz teātri.

Par kultūras apmaiņu:

- Visi respondenti piekrīt vai pilnībā piekrīt, ka kultūrai un kultūras apmaiņai ir svarīga nozīme ES un tās pilsoņiem, jo viņi var viens no otra mācīties vairāk un tādējādi justies vienoti kā eiropieši.
- Visi respondenti piekrīt vai pilnībā piekrīt, ka kultūrai un kultūras apmaiņai var būt nozīmīga loma lielākas izpratnes un tolerances veidošanā pasaulē, pat ja pastāv konflikti vai spriedze.
- Lielākā daļa respondentu (80%) piekrīt vai pilnībā piekrīt, un tikai 20% nepiekrīt apgalvojumam: "Ar savu ilggadējo kultūru un vērtībām Eiropa ir īpaši labā stāvoklī, lai veicinātu lielāku toleranci pasaulē.

3.1.7. Galvenās vērtības

Lielākā daļa respondentu (55%) uzskata, ka sociālā vienlīdzība un solidaritāte ir svarīgas vērtības, kuras nepieciešams saglabāt un nostiprināt ES sabiedrībā.

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Anketa tika izdalīta 16 cilvēku grupai, kurā piedalījās vienāds dalībnieku skaits no katras vecuma grupas.

Lielākā daļa dalībnieku bija sievietes (75%), 56,3% dalībnieku bija vecumā no 30 līdz 40 gadiem, 6,3% bija vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 18,8% bija vecāki par 60 gadiem un 18,8% bija jaunāki par 30 gadiem. Runājot par izglītības līmeni, lielākā daļa respondentu (75%) norādīja, ka ir ieguvuši universitātes grādu.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Lai gan dalībnieku vecuma diapazons ir atšķirīgs, visi vienojās par to, kuras tēmas savās kopienās ir jāatceļ, piemēram, seksisms, rasisms, etnocentrisms, nacionālisms, ksenofobija, imperiālisms, ekspluatācija, reliģiskās represijas.

3.2.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki novērtēja, ka ļoti svarīgas vērtības ir personiskā brīvība, individuālā autonomija, sociālā solidaritāte, etniskā tolerance, pilsoniskais godīgums, dzimumu līdztiesība, liberālā demokrātija.

Respondenti bija vienprātīgi, ka svarīgākās vērtības labākas ES veidošanai ir:

1. Vienlīdzīgas iespējas izglītībā, neskatoties uz sociāli ekonomisko stāvokli.
2. Likumdošanas vienlīdzība.
3. Vienlīdzība, brīvība un feminisms.
4. Taisnīgums.
5. Vides ilgtspējība, vienlīdzīgas iespējas un pieejamība.

3.2.4. Cieņa pret demokrātiskajām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Visi dalībnieki piekrita apgalvojumiem par demokrātisko institūciju ievērošanu un vārda brīvību, piemēram: ES valstīm ir pienākums ievērot, aizsargāt un veicināt tiesības uz uzskatu un vārda brīvību. Bez vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības nav iespējams informēts, aktīvs un iesaistīts pilsonis. Tā ļauj visiem cilvēkiem meklēt, saņemt un dalīties ar jebkāda veida informāciju ar jebkādiem līdzekļiem. Tā dod tiesības iedzīvotājiem piekļūt informācijai, īpaši, ja tā ir sabiedrības interesēs. Tehniskās inovācijas informācijas un komunikāciju tehnoloģijās ir radījušas jaunas iespējas indivīdiem izplatīt informāciju masu auditorijai. Tehniskās inovācijas ir būtiski ietekmējušas iedzīvotāju līdzdalību un ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesā.

3.2.5. Ilgtspējība

Kopumā visi dalībnieki piekrita izteikumiem par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, kas liecina, ka šis jautājums viņus satrauc un ka tas viņiem ir svarīgs neatkarīgi no vecuma. Vienīgais, par ko dalībnieki, šķiet, nepiekrīt, ir videi nekaitīgāku iespēju veicināšana un izpratnes veicināšana par globālajām politikām vai iniciatīvām. Lielākā daļa dalībnieku nepiekrita apgalvojumam, ka klimata pārmaiņas ir dabiska lieta.

Un kopumā visi dalībnieki apgalvoja, ka viņiem ir zināšanas par klimata pārmaiņu tēmām.

3.2.6. Kultūra

Dalībnieki uzskata kultūru par svarīgu jautājumu Eiropas valstīs, kas ir būtiska Eiropas nākotnei neatkarīgi no viņu vecuma.

3.2.7. Izolācija

Lielākā daļa aptaujāto jūtas ģimenes atbalstīti.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Pētījumā piedalījās deviņi dalībnieki (septiņi vietējie iedzīvotāji un divi migranti). Lielākā daļa dalībnieku bija sievietes (77,8%), vecumā no 30 līdz 40 gadiem (55,6%). Pēc tam 2 dalībnieki vecumā no 41 līdz 50 gadiem (22,2%) un 2 jaunāki par 30 gadiem (22,2%).

Runājot par izglītības līmeni, 88,9% dalībnieku norādīja, ka viņiem ir augstskolas izglītība; un 11,1% nevēlējās to identificēt.

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Dalībnieku atbildes bija šādas:

- tikai 3 no dalībniekiem norādīja, ka nekad nav bijuši diskriminēti.
- 2 no mūsu dalībniekiem norādīja, ka ir piedzīvojuši diskrimināciju savas ādas krāsas dēļ.
- 4 dalībnieki norādīja, ka ir tikuši diskriminēti viņu akcenta dēļ.
- Mans dzimums: 5 dalībnieki atbildēja jā.
- Mans dzimums vai seksuālā orientācija: 3 dalībnieki atbildēja jā.
- Mana reliģija: uz šo aspektu 7 atbildēja nē.

Noslēdzot šo jautājumu, migranti Kiprā mēdz piedzīvot diskrimināciju, kas vairāk saistīti ar tautību un kultūru. Diskriminācija dzimuma dēļ ir retāk ziņotais diskriminācijas veids. 3 dalībnieki ziņoja, ka nekad nav piedzīvojuši diskrimināciju, norādot, ka diskriminācija ir izplatīta problēma dalībnieku vidū.

Dalībniekiem ir dažāda pieredze un priekšstati par viņu ārzemnieku statusu Kiprā. Grūtības attiecībās gan ar Kipras, gan citu tautību cilvēkiem var būt raksturīgas daudziem cilvēkiem neatkarīgi no viņu izcelsmes. Dalībnieku atbildes par Kipras pilsonību liecina, ka dažiem var nepietikt ar to, ka viņi jūtas pilnībā integrēti Kipras sabiedrībā un ka viņu pieredzē var būt citi faktori.

Visi dalībnieki pilnībā piekrīt vai piekrīt lielākajai daļai atbilžu, izrādot cieņu un atvērtību citiem.

3.3.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki novērtēja ES vērtības (personas brīvība, individuālā autonomija, sociālā solidaritāte, etniskā tolerance, pilsoniskais godīgums, dzimumu līdztiesība un liberālā demokrātija) ir ļoti svarīgas. Viņi minēja, ka, lai izveidotu labāku ES, ir nepieciešamas šādas vērtības:

1. Vienlīdzīgas iespējas maznodrošinātām kopienām.
2. Savstarpēja uzticēšanās, sadarbība, empātija.
3. Pārredzamība.
4. Pieejamība.
5. Starptautiskā sadarbība.
6. Sociāldemokrātija.
7. Publiskā sektora pilnveidošana/stiprināšana.
8. Uzlabota politiķu darba kvalitāte.
9. Dzimumu līdztiesība, etniskā tolerance, sociālā solidaritāte.

ITĀLIJA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Tika izveidota datu bāze, kurā tika apkopota visa informācija par dalībniekiem, viņu savstarpējām saiknēm, lai izvēlētos dažāda vecuma, pieredzes un dažādu profesiju pārstāvjus, lai iegūtu nevienmērīgu atbildi. Iesniegšana tika veikta, izmantojot tiešu e-pasta kontaktpersonu, izskaidrojot projekta galvenos mērķus un aktivitātes, tādējādi nodrošinot kontekstu pirms anketas iesniegšanas. Uz e-aptaujas anketu atbildēja 30 cilvēki, no kuriem 56,7% bija sievietes un 43,3% ir vīrieši un 100% no viņiem ir dzimuši Itālijā.

Dalībnieku vecums lielākoties bija 50-60 (53,3%), 40-50 (33,3%), 60+ (10%), un jaunākā grupa bija respondenti vecumā no 30-40 gadiem.

Viņi kopumā piederēja šādām grupām:

- ✓ 11 ir pieaugušo izglītības organizāciju direktori, darbinieki, biedri, darbinieki (36,7% no kopskaita)
- ✓ 3 ir pieaugušo izglītības organizāciju skolotāji un pasniedzēji (10%)
- ✓ 3 ir pasniedzēji un akadēmiķi (10%)
- ✓ 1 NVO pārstāvis (3,3%)

No tiem 66,7% ir augstskolas izglītība, 20% mācījās vidusskolā, bet pārējie minēja, ka viņiem ir cita kvalifikācija. Tikai 6,7% aptaujāto pēdējo 3 mēnešu laikā ir bijuši bez darba.

Lielākā daļa no viņiem uzskata, ka viņi spēj vadīt savu dzīvi, un 29 no 30 uzskata, ka ģimene ir vissvarīgākais faktors viņu dzīvē, kam seko darbs un kultūra tādā pašā līmenī, kam seko brīvais laiks un draugi. Politika tiek uzskatīta par mazāk svarīgu nekā reliģija.

3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Tikai 23,3% aptaujāto pēdējo 6 mēnešu laikā ir veikuši brīvprātīgo darbu, 33,3% faktiski nepieder brīvprātīgo biedrībai. 13,3% pieder profesionālajai organizācijai, kam seko humānās palīdzības asociācija, sporta un radošās mākslas organizācija, kam seko klientu organizācija, ekoloģijas saglabāšana, kam seko politiskā partija vai sindikāts.

Lielākā daļa no viņiem uzticas tikai ģimenei, kurai seko tuvie cilvēki, tomēr atbildes nesniedz lielu rezultātu uzticībā, ņemot vērā reliģiju, tautību vai tuvumu viņu apkaimē.

Lielākajai daļai aptaujāto kaimiņos nav narkomāni, šī ir Perudžas problēma, kas jau gadu desmitiem ir saistīta ar narkotiku tirdzniecību, kam seko čigāni (34,8%) un alkohola atkarīgie (13%).

Lielākā daļa nedala vīriešu un sieviešu darbus, nav arī atšķirības vīriešu un sieviešu apmācības līmenī. Taču uz atbildi par jauno ģimeni (homoseksuāļiem) atbildes nebija tik viennozīmīgas, bet gan dalījās dažādos viedokļos.

Uz jautājumu, vai darba trūkuma apstākļos darba sniedzējiem darbs būtu jādod itāļiem, atbilde nebija viennozīmīga, jo 17 no 30 (56%) uzskata, ka tas ir pretrunā, taču 20% viedokli neizteica, savukārt 20% uzskatīja, ka tas ir jāgarantē.

Arī uz jautājumu, vai homoseksuāļi būtu labi vecāki, atbildes atšķirās - 68% saka jā, 27% nezina, bet pārējie ir pretējās domās.

Turklāt nav viennozīmīgas atbildes par partneru lomu ģimenē mūsdienās, kas atšķiras no respondentu vecuma, jo 36% uzskata, ka ir svarīgi, lai partneri būtu lepnī, 23% saka, ka nē, un 36%

saka, ka nezina. Faktiski 63% uzskata, ka viņiem ir tiesības pārliecināties, ka viņi rūpējas par saviem partneriem, savukārt 23% saka, ka nezina, un pārējie domā pretēji.

3.1.3. Personiskās vērtības

Lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka viņu bērnu (tātad nākamajai paaudzei) personīgā vērtība vispirms ir atbildības sajūta (37%), kam seko 22,2%, kas ir tolerance un cieņa pret citiem, kam seko neatkarība (14,8%), mērķtiecība un neatlaidība (11,1%), labas manieres (11,1%) un tikai 3,7% izvēlējās nesavtību. Tas liecina, ka lielākā daļa nākamajām paaudzēm izvēlas individuālas personiskās vērtības.

Savā darbā lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka darbs ir svarīgs, ja tas spēj personu piepildīt (57,1%), tad seko labs atalgojums (14,3%), kam seko 10,7% iniciatīvas iespēja un 3,6% darbs ar atbildību, savukārt 10,7% minēja, ka darbu izvēlas citu iemeslu dēļ.

Labai ģimenei lielākajai daļai svarīgāka ir personīgā vaļasprieka izkopšana, vairāk par atbilstošu atalgojumu, savukārt 36,6% uzskata, ka tas nav pretrunā ar bērnu radīšanas nozīmi.

Runājot par uzticību valsts iestādei, visuzticamākā no ES ir ONU, kam seko skola, policija, tiesības un sanitārā sistēma (kas ir diezgan pārsteidzoši pēc Covid-19 problēmām). Vismazāk respondenti uzticas presei, tad arodbiedrībām, politiskajai partijai, kam seko sociālie mediji, savukārt parlamentam un sociālās nodrošināšanas sistēmai ir dalīta uzticība.

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

75% aptaujāto nebija apmierināti ar politiskās demokrātijas sistēmu. Lielākā daļa ir piedalījušies petīcijās vai atļautajos streikos, bet nepiedalīsies neatļautos streikos. 55% nekad nepiedalās boikotācijā, tikai 13% piedalās boikotācijā. 50% vēlas, lai Itālijas valdība nodrošinātu ekonomisko izaugsmi, 25% - kas piešķirs lielāku lomu cilvēkiem viņu kopienā, 21,4% - lai padarītu viņu pilsētas par labāku vietu.

3.1.5. Ilgtspējība

Lielākā daļa piekrīt, ka viņš/viņa jūtas labi, ja tiek pateikts, ka ar saviem paradumiem viņš dod savu ieguldījumu vides saglabāšanā. Vairums aptaujāto piekrita, ka nepiedalās publiskos vides aizsardzības pasākumos.

3.1.6. Kultūra

75% aptaujāto pauda, ka kultūrai viņu dzīvē ir paaugstināta nozīme, bet 25% aptaujāto atzina, ka kultūrai ir nozīme. Lielākā daļa 33,3% terminu "kultūra" saista ar "tradīcijām, valodu, kopienām", kam seko literatūra un dzeja 14,8% un 14,8% izglītība. Tad 11,1% izvēlējās attiecīgi zināšanas un zinātni, dzīvesveidu un civilizācijas.

Biežākā aktivitāte (vairāk nekā 5 reizes) ir grāmatu lasīšana, TV/Radio raidījumi, kam seko muzeju, vēstures pieminekļu apmeklējums. Visretāk veiktā aktivitāte ir koncertu apmeklējumi (iespējams, ka tas skaidrojams ar respondentu vecumu).

Vairums respondentu apmaiņas ES uzskata par veidu, kā justies vairāk eiropiešiem.

Tad vairākums uzskata, ka apmaiņa ES valstīs varētu veicināt toleranci, pat ja ne visas uzskata, ka ES ir sava loma tolerances veicināšanā.

3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības

Šādas vērtības tiek uzskatītas par svarīgām, lai saglabātu un nostiprinātu ES sabiedrību:

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

- Sociālā vienlīdzība un solidaritāte - 32,1%%
- Cieņa pret dabu un vidi - 21,8%
- Progress un inovācijas - 14,3%
- Tolerance un atvērtība - 10,7%

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Aptaujā piedalījās 22 dalībnieki, no katras vecuma grupas (līdz 30 gadiem un virs 60 gadiem). Lielākā daļa dalībnieku pēc dzimuma ir vīrieši (54,5%). 6 dalībnieki ir jaunāki par 30 gadiem (27,3%) un dalībnieki, kas vecāki par 60 gadiem (27,3%).

Attiecībā uz izglītības līmeni:

- 59,1% norādījuši vidusskolas izglītību
- 27,3% norādījuši augstāko izglītību.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Saskaņā ar anketas analīzi visi dalībnieki – jaunākie un vecāka gadagājuma cilvēki – ir vienprātis vai ļoti vienprātis par tēmām, kuras savās kopienās būtu jāizskauž: rasisms, seksisms, antisemitisms, imperialisms.

3.2.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki kā svarīgas vai ļoti svarīgas vērtē Eiropas vērtības – īpaši brīvību un individuālo autonomiju, kā arī godīgumu un demokrātiju.

Respondenti uzskata, ka šādas vērtības varētu stiprināt ES:

- Cieņa un taisnīgums
- Miers un vienlīdzība
- Brīvība, vienlīdzība, solidaritāte un atbalsts
- Ekonomiskā stabilitāte, veselība un taisnīgums

3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Atbildes uz šo jautājumu ir līdzīgas, jo visi dalībnieki, šķiet, piekrīt vai pilnībā piekrīt izteikumiem par šo tēmu, atzīstot šo vērtību nozīmi sabiedrībā.

3.2.5. Ilgtspējība

Visi dalībnieki uzskata, ka globālā sasilšanu un klimata pārmaiņas ir svarīgas ilgtspējīgas nākotnes sastāvdaļas. Atbilstoši atbildēm viņi ir informēti par šo jautājumu un uzskata šo tēmu par vienu no svarīgākajām, ko apspriest un risināt, uzskata, ka trūkst zināšanu par Eiropas un pašvaldību rīcību cīņā pret klimata pārmaiņām.

3.2.6. Kultūra

Visi dalībnieki piekrita vai stingri piekrita visiem apgalvojumiem, un šķiet, ka viņi apzinās kultūras vērtību Eiropā.

3.2.7. Izolācija

Lielākā daļa dalībnieku jūtas ģimenes un draugu atbalstīti (ar viņiem runā vismaz reizi nedēļā), videozvani un viedtālrunis ir ļoti noderīgs, lai respondentus savienotu ar mīļajiem.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Anketu aizpildīja 11 dalībnieki, kuru vidējais vecums ir mazāks par 30 gadiem (45,5%) un 54,5% ir vidusskolas izglītība, 36,4% - augstākā izglītība.

3 respondenti ir Itālijas pilsoņi un 8 migranti ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju (3 no tiem gaida pilsonību).

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Respondenti ir piedzīvojuši dažādus diskriminācijas veidus: diskriminācija ādas krāsas un somatisko pazīmju dēļ ir visizplatītākais migrantu diskriminācijas veids. Dzimums/sexuālā orientācija, vārds/uzvārds, reliģija un izcelsmes valsts tika ziņoti kā retāki diskriminācijas veidi.

Ārzemnieki regulāri piedzīvo situācijas, kad cilvēki domā, ka ar pilsonību nepietiek, lai justos kā itālis. Turklāt dalībnieki uzskatīja, ka Itālijā ir zināma rasisma un neuzticības pakāpe, ņemot vērā ikdienas situācijas (piemēram, skolā vai darbā).

3.3.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki uzdotās vērtības novērtēja, kā ļoti svarīgas un svarīgas, īpaši brīvību un toleranci. Lai izveidotu spēcīgu ES, respondenti izvēlējās galvenās vērtības: sociālais taisnīgums un vienlīdzība, cieņa un tolerance.

LATVIJA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Aptaujā piedalījās 42 respondenti, no kuriem 95,2% bija arī Latvijas, Lielbritānijas un Luksemburgas pilsoņi. 92,9% aptaujāto bija sievietes un 7,1% vīrieši. Vairāk nekā 90% aptaujāto un viņu vecāki ir Latvijas iedzīvotāji.

Runājot par respondentu profesiju, 42,9% strādā dažādus darbus, 21,4% strādā pieaugušo izglītības organizācijā, 19% ir skolotāji, 14,3% ir augstskolu pasniedzēji un citi ir NVO pārstāvji.

Ģimene ir vissvarīgākais faktors cilvēku dzīvē, tāpat kā darbs, atpūta un draugi. Politikai un reliģijai respondentu dzīvē nav lielas nozīmes.

3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Aptaujas rezultāti liecina, ka cilvēki visvairāk uzticas savām ģimenēm, neuzticas vispār pirmo reizi sastaptajiem un arī citu reliģiju pārstāvjiem.

3.1.3. Personiskās vērtības

Pacietība tiek uzskatīta par vissvarīgāko vērtību, kam seko atbildība un neatlaidība. Kā vismazāk svarīga vērtība minēta neatkarība, 54,8% uzskata, ka darbs, kas patīk, ir ļoti svarīgs. Otrajā vietā ir laba alga. Neviens respondents neizvēlas, ka atbildīgs amats ir svarīgs. Pēc respondentu atbildēm par svarīgiem jautājumiem viņu dzīvē pirmajā vietā ir bērni, kam seko mājsaimniecība, vaļasprieki un pienākumu sadale mājās.

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

Skalā no 1 līdz 10, kur "1" ir "nemaz neapmierināts" un "10" ir "pilnīgi apmierināts", gandrīz trešdaļa aptaujāto ir daļēji apmierināti ar politisko sistēmu valstī. Neviens nav pilnībā apmierināts.

Runājot par respondentu attieksmi pret dažādām sociālajām aktivitātēm, vairāk nekā puse respondentu piedalījās likumīgās demonstrācijās, pievienojās boikotam vai parakstīja petīciju. Apmēram puse aptaujāto domā, ka nekad nepiedalītos nelikumīgos streikos. Rezultāti ļauj atzīt, ka aptaujātie ir sabiedriski aktīvi cilvēki.

3.1.5. Ilgtspējība

Runājot par respondentu ilgtspējīgu patēriņu, svarīgākās darbības ir:

- Sajūta, ka viņu ilgtspējīgie patēriņa paradumi var veicināt vides ilgtspējību (gandrīz 50 % atbilžu).
- Resursu taupīšana.
- Rūpīga attieksme pret vidi gan mājās, gan darbā.
- Tomēr vēl ir daudz darāmā, lai stiprinātu rūpīgu attieksmi pret vidi.

3.1.5. Kultūra

59,5% aptaujāto pauda, ka kultūrai viņu dzīvē ir paaugstināta nozīme, bet 35,7% aptaujāto atzina, ka kultūra viņu dzīvē nav tik nozīmīga. Respondenti ar kultūru saistīja šādus jēdzienus (no 1. līdz 5.):

1. Māksla (izrādes un vizuālā māksla)

2. Tradīcijas, valodas, paražas un sociālās vai kultūras kopienas
3. Literatūra, dzeja, dramaturģija, autori
4. Izglītība un ģimene (audzināšana)
5. Dzīves stils un manieres

Gandrīz visi aptaujātie uzskatīja, ka kultūras apmaiņa ir jāpaplašina un jāattīsta tālāk, jo kultūra veicina sapratni starp cilvēkiem.

3.1.6. Galvenās sabiedrības vērtības

Respondenti par svarīgām atzina šādas vērtības:

- Miers - 51,2%
- Tolerance un atvērtība citiem -14,6%
- Cieņa pret dabu un vidi -9,8%
- Kultūras daudzveidība - 7,3%

Miers, ģimene, kultūra un rūpīga attieksme pret vidi tiek uzskatītas par svarīgākajām sociālajām vērtībām.

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Jauniešu aptaujā Latvijā piedalījās 12 respondenti, no kuriem 58,3% ir sievietes un 41,7% bija vīrieši. Vecuma ziņā 41,7% aptaujāto respondentu bija jaunāki par 30 gadiem, 25% bija vecumā no 41 līdz 50 gadiem un 16,7% ir vecumā no 30 līdz 40 gadiem. 50% aptaujāto ir augstskolas, 33,3% vidusskolas un 16,7% cita veida izglītība.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem

Vairāk nekā 80% aptaujāto noteikti piekrita apgalvojumam, ka ekspluatācijas tēma tiek uzskatīta par ļoti svarīgu diskusijām sabiedrībā. Arī imperiālisma tēma tika uzskatīta par ļoti svarīgu, iespējams, tā ir saistīta ar dažādiem pašlaik pasaulē pastāvošiem draudiem. Jautājumi par seksismu, etnocentrismu, nacionālismu, ksenofobiju ir svarīgi apmēram pusei aptaujāto.

3.2.3. Personiskās vērtības

Latvijā kā ļoti svarīgu vērtību respondenti minējuši personas brīvību (ap 90%), ļoti svarīgas ir arī pārējās ES vērtības - individuālā pašnoteikšanās, sociālā solidaritāte un etniskā tolerance, sociālais godīgums, dzimumu līdztiesība un liberālā demokrātija.

Aptaujas dalībnieki pievienoja šādas svarīgas vērtības, kas veidotu labāku ES, bet kuras netika minētas iepriekšējā jautājumā:

- Kultūras atšķirību apzināšanās un pieņemšana
- Darba ētika
- Ģimene un mērenība
- Vienotība
- Demokrātiskā domāšana
- Brīvais tirgus.

3.2.3. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Aptaujātie piekrita un noteikti piekrita apgalvojumiem par demokrātisku pārvaldību un vārda brīvības ievērošanas nozīmi, kā svarīgāko izceļot uzskatu un vārda brīvību (tiesības apvienoties, pulcēties un balsot). Aptuveni 25% procenti uzskata, ka tehnoloģiskās inovācijas nav būtiski ietekmējušas iedzīvotāju līdzdalību un ieguldījumus lēmumu pieņemšanas procesā.

3.2.4. Ilgtspējība

Visā pasaulē aktuāli jautājumi par vides saglabāšanu, veicinot saudzīgu attieksmi pret dabas resursiem, mazinot vides piesārņojumu un globālās klimata pārmaiņas. Kā liecina aptaujas rezultāti, vairāk nekā 90% aptaujāto uzskata, ka globālo sasilšanu izraisa cilvēka darbība, problēmas un to sekas nav pietiekami atspoguļotas medijos. Respondenti bija vienprātīgi, ka klimata pārmaiņas notiek šobrīd, un tāpēc ir gatavi iesaistīties aktivitātēs, kas mazinātu klimata pārmaiņas.

Tomēr aptuveni 50% aptaujāto uzskatīja, ka nav pietiekami informēti par globālo politiku un iniciatīvām globālās sasilšanas mazināšanai un uzskata, ka tā ir dabiska parādība un ka mēs to nevaram ietekmēt.

Kā liecina aptaujas dati, respondentu zināšanas par klimata pārmaiņu ietekmējošiem faktoriem un to seku mazināšanu ir vidēji plašas vai nepietiekami plašas. Tāpat nav pietiekami daudz zināšanu par

mežu izciršanu, ledus kušanu vai izvirzumiem, nulles emisijām, savas valsts un ES rīcību ilgtspējas virzienā.

3.2.5. Ilgtspējība

Respondenti uzskatīja kultūru par ļoti svarīgu un neatņemamu faktoru gan savā dzīvē, gan visas Eiropas kontekstā. Kultūra ir tas, kas padara Eiropu vienotu daudzveidībā. Kultūrai ir izšķiroša nozīme kopējo Eiropas vērtību uzturēšanā, savstarpējās sapratnes veicināšanā starp Eiropas nācijām un daudzveidīgas un iekļaujošas sabiedrības veidošanā.

3.2.6. Izolācija

Aptaujas dalībnieki regulāri sazinās savā starpā – zvanot ģimenei un draugiem, bet reti izmanto videozvanus. Vairāk nekā 90% atrod atbalstu ģimenē. Viedokļi par Covid-19 izolācijas periodu dalījās aptuveni uz pusēm. Vienai daļai tas bija laiks, kas radīja vispārēju tukšuma sajūtu, otra daļa šim apgalvojumam nepiekrīt, jo tik dramatiski šo posmu savā dzīvē neizjuta.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Cilvēku migrācijas ietekmē nacionālās sabiedrības dažādojas, jo apstākļi un iemesli, kādēļ tas tiek darīts, ir dažādi. Svarīgi, lai migrants vēlas pieņemt dotās valsts cilvēciskās pamatvērtības un valodu, bet tajā pašā laikā nezaudējot savas etniskās izcelsmes unikalitāti.

Projekta ietvaros aptaujā piedalījās 10 cilvēki, kuri šobrīd dzīvo Latvijā, 9 sievietes un 1 vīrietis. Vecuma grupā visvairāk pārstāvēti 41-50 gadi, tie ir 40% cilvēku un 30-40 gadi - 30%. 60% aptaujāto ir augstākā izglītība un 20% - vidusskolas izglītība. 30% aptaujāto nav Latvijas pilsoņi un 20% ir termiņuzturēšanās atļaujas.

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem

Lielākā daļa aptaujāto nav bijuši iebiedēšanas, diskriminācijas, mobinga vai jebkādas vardarbības upuri. Līdz 30% apgalvo, ka ir saskārušies ar diskrimināciju ķermeņa īpatnību dēļ, 10% - akcenta, dzimuma, apģērba, ģimenes vai izcelsmes dēļ.

Atbildot uz jautājumiem par grūtībām dažādās situācijās, respondenti pārsvarā - 60% atbild, ka no Latvijas iedzīvotāju puses ir neliela neuzticēšanās pret migrantiem. Vērtēšanas skalā tas novērtēts ar 0 un 1. Respondentu skatījumā Latvija netiek uzskatīta par rasistisku valsti un arī nesaskata būtiskas grūtības attiecībās ar latviešiem.

Starp aptaujātajiem 80% ir draugi no citām etniskām grupām, un viņi par savu mērķi izvirza nodrošināt labu mikroklimatu jaunpienācējiem savā kopienā. Kā ļoti būtisks faktors tiek minēts, ka vietējā lēmumu pieņemšanas procesā piedalās cilvēki ar dažādu pieredzi un viņu intereses tiek vispusīgi pārstāvētas.

3.3.3. Personiskās vērtības

90% aptaujas dalībnieku, kā svarīgāko no personiskajām vērtībām izceļ personīgo brīvību. Ļoti svarīga ir arī individuālā pašnoteikšanās, sociālā solidaritāte, etniskā tolerance, sociālais godīgums, dzimumu līdztiesība.

Pēc tam respondenti minēja šādas svarīgas vērtības, kas padarītu ES labāku:

- Cilvēkus nevajadzētu šķirot pēc tautības, reliģijas un ādas krāsas.
- Ja tu dzīvosi pēc Dieva 10 baušļiem, tad viss būs kārtībā.
- Cieniet katra vārdu, palīdziet tiem, kam tas nepieciešams.

3.3.4. Demokrātiska valsts pārvalde un vārda brīvības ievērošana

60% aptaujāto migrantu attiecībā uz demokrātiskas valsts pārvaldes un vārda brīvības ievērošanu, kā svarīgāko uzsver tēzi, ka ES valstu pienākums ir cienīt, aizsargāt un veicināt tiesības brīvi paust uzskatus un vārda brīvību.

3.3.5. Ilgtspējība

Tāpat kā pārējā pasaule, arī Latvija ir saskārusies ar nepieredzētām klimatiskām parādībām. Pēdējos gados biežākas ir siltas ziemas un spēcīgas vēja brāzmas, kas bieži sasniedz viesuļvētras spēku. Tas viss skaidrojams ar klimata pārmaiņām. 80% aptaujas dalībnieku uzskata, ka to izraisījusi cilvēka darbība un tāpēc tas rada draudus visā pasaulē. Šajā karā vairāk tendenču būtu jāatspoguļo ziņās.

Taču aptuveni 50% aptaujāto uzskata, ka klimata pārmaiņas ir dabiska parādība un mēs tās nevaram ietekmēt.

80% aptaujāto uzskata, ka viņiem ir ļoti plašas vai vidēji plašas zināšanas par mežu izciršanu, kā arī labas zināšanas par ledus kušanu vai vulkānu izvirdumiem, individuāliem pasākumiem globālās sasilšanas mazināšanai. Viņiem ir mazāk zināšanu par savas valsts rīcību ilgtspējas virzienā.

3.3.6. Kultūra

Aptaujātie viennozīmīgi uzsver kultūras lielo nozīmi viņu dzīvē. Kā svarīgākā tiek minēta kultūras daudzveidība, kas būtu jāgarantē dažādās ES kopienās, kultūra ir Eiropas vienotības pamats.

75% aptaujāto savu brīvo laiku pavada, apmeklējot teātri, kino, muzejus. Tāpat 50% aptaujāto migrantu apmeklē reliģiskās kopienas un veic brīvprātīgo darbu. Vairāk nekā puse nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm. Tādējādi, aktīvi darbojoties, viņi cenšas iekļauties dzimtās zemes dzīvē.

SPĀNIJA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Anketu iesniedza 33 dalībnieki, no kuriem 100% bija no Spānijas. Attiecībā uz dzimumu 84,8% bija sievietes; 9,1% bija vīrieši; 3% norādīja citu dzimumu, bet pārējie 3% nevēlējās teikt. Runājot par dalībnieku izcelsmes valsti, tikai viens bija rumānis, bet pārējie spāņi. Dalībnieku vecuma diapazons bija no 1960. līdz 2005. gadā dzimušajiem, un 27,3% bija 1996. gadā dzimušie, kas bija vairākums. 100% dalībnieku norādīja, ka viņu vecāki ir dzimuši tajā pašā valstī, kur viņi. Lielākā daļa ir vecumā līdz 30 gadiem, proti, 66,7%, kam seko 21,2%, kas atbilst 30-40 gadu vecumam.

Attiecībā uz darba jomu 72,7% izvēlējās opciju "Cits"; seko 15,2%, kas atbilst pieaugušo izglītības organizāciju vadītājiem un darbiniekiem; 9,1% pieaugušo izglītības organizāciju skolotāji un pasniedzēji; un atlikušie 3% bija skolotāji un akadēmiķi. 75% cilvēku, kuri atbildēja "Cits" saistībā ar darba jomu, teica, ka šobrīd apmeklē apmācību kursu. Dalībnieku ģimenes māsaiņniecības pārsvarā bija 2 un 3 personas, tostarp bērni (33,3% un 24,2%).

Pārejot uz dalībnieku izglītību un nodarbinātību, lielākā daļa, 54,5%, norādīja, ka iegūtā izglītība ir augstākā izglītība. Lielākajai daļai darba situācija ir vairāk nekā 30 darba stundas nedēļā. Bezdarbnieki un studenti ieņem otro vietu.

60,6% norādīja, ka pēdējo piecu gadu laikā ir bijuši bez darba vairāk nekā 3 mēnešus pēc kārtas, un 75,8% norādīja, ka nav saņēmuši sociālās apdrošināšanas pabalstus. Ja analizējam dalībniekiem svarīgākos aspektus, lielākā daļa no viņiem ļoti nozīmīgu lomu savā dzīvē piešķir ģimenei, draugiem un paziņām, brīvajam laikam un darbam. Attiecībā uz kontroles dalībniekiem savu izvēles un kontroles brīvību izjūt no 1 līdz 10, 27,3% norādīja uz 8.

Noslēdzot šo sadaļu par pamatjautājumiem, lielākā daļa cilvēku atbildēja, ka viņu veselība ir atbilstoša (45,5%) un laba (33,3%). Rezumējot šo sadaļu, mēs varam teikt, ka lielākā daļa dalībnieku bija sievietes vecumā no 20 līdz 40 gadiem, dzimušas Spānijā, kas strādā citā jomā un šobrīd apmeklē apmācības kursu. Lielākā daļa no viņiem strādā vairāk nekā 30 stundas nedēļā un pēdējo 5 gadu laikā ir bijuši bez darba vairāk nekā 3 mēnešus un nav saņēmuši sociālās apdrošināšanas pabalstus. Aspekti, kas viņiem šķiet svarīgāki savā dzīvē, ir ģimene, draugi un paziņas, brīvais laiks un darbs, un lielākā daļa no viņiem domā, ka viņiem ir izvēles un kontroles brīvība savā dzīvē.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem

84,4% dalībnieku nepieder nevienai brīvprātīgo organizācijai. Kas attiecas uz atlikušo procentu: 3% nobalsoja par izglītību, mākslu, mūziku vai kultūras aktivitātēm; 3% vide; 3% sports un atpūta; 3% humānās vai labdarības organizācijas un pārējie 3% citas grupas. Turklāt lielākā daļa dalībnieku norādīja, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir veikuši brīvprātīgo darbu (84,8%).

Runājot par uzticamiem cilvēkiem no dažādām grupām, 25 dalībnieki norādīja, ka pilnībā uzticas savām ģimenēm un vismazāk uzticas cilvēkiem, kurus viņi tikko satikuši. Runājot par cilvēkiem, kurus viņi nevēlētos sev kaimiņos, visvairāk nobalsojuši par narkomāniem (61,3%), bet otrajā vietā alkoholiķi (29%). Saskaņā ar atbildēm uz sniegtajiem paziņojumiem lielākā daļa dalībnieku nepiekrīta seksistiskajiem un ksenofobiskajiem izteikumiem.

3.1.3. Personiskās vērtības

Nākamajā sadaļā ir aplūkotas dalībnieku personīgās vērtības. Sākumā redzam, ka attiecībā uz īpašībām, ko bērni var apgūt mājās, dalībniekiem vispiemērotākā šķiet iecietība un cieņa pret citiem (63,6%), kam seko atbildība (21,2%), trešajā vietā labas manieres (12,1%) un visbeidzot nesavtība (3%).

Runājot par visaugstāk novērtētajiem nosacījumiem darbā, pirmajā vietā ir laba alga un labs darba grafiks ar 30,3%; otrajā vietā ir iespēja parādīt iniciatīvu darbā (18,2%); tad seko - atbildīgs darbs (15,2%) un, visbeidzot, darbs, kurā var kaut ko sasniegt (6,1%).

Ja mēs turpinām par vērtībām, kuras ģimenēs tiek uzskatītas par vissvarīgākajām, lielākā daļa uzskata, ka svarīgākie aspekti ir kopīgu mājas darbu veikšana un laika pavadīšana kopā ar draugiem un vaļaspriekiem.

Visbeidzot, kas attiecas uz organizācijām un institūcijām, kurām dalībnieki vairāk vai mazāk uzticas, lielākā daļa īpaši neuzticās nevienai no tām. Tikai 13 no dalībniekiem norādīja, ka ļoti uzticas veselības sistēmai un ļoti daudz – izglītības sistēmai. Taču nepārprotami, ka baznīcai viņi uzticas vismazāk (28 balsis).

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

Tika mēģināts aplūkot demokrātisko institūciju cieņas līmeni. Runājot par apmierinātības līmeni ar Spānijas politisko sistēmu, lielākā daļa bija sašķeltas un pozicionējās pretējos polos: 24,2% norādīja, ka nav nemaz apmierināti, bet pārējie 24,2% ir apmierināti. Pārējie balsoja par vidējo gandarījumu. Lielākā daļa dalībnieku ir gatavi piedalīties tiesiskās politiskās darbībās, piemēram, parakstot petīciju un apmeklējot juridiskas demonstrācijas. Kas attiecas uz izvirzītajiem mērķiem nākamajiem 10 gadiem, tie ir diezgan skaidri mūsu dalībnieku vidū, jo tie dalījās starp augsta līmeņa ekonomikas izaugsmi un iespēju cilvēkiem paust savu viedokli par to, kā notiek viņu darbs.

Un visbeidzot, runājot par demokrātijai būtiskiem aspektiem, lielākā daļa kā svarīgus norādīja, ka sievietēm jābūt tādām pašām tiesībām kā vīriešiem (28 balsis) un pilsoņiem ir jābūt iespējai izvēlēties savus pārstāvjus brīvās vēlēšanās (26 balsis).

3.1.5. Ilgtspējība

Runājot par ilgtspējību, dalībnieki bija vienprātīgi par darbībām, kas ietekmē vidi, ilgtspējību un raizējas par to, kā viņu rīcība ietekmē vidi. Personīgajā un sadzīves vidē vairums cenšas pirkt un rīkoties videi draudzīgi, izvēlas vietējos produktus, izslēdz nelietotās gaismas un ierīces un cenšas taupīt ūdeni mājās. Darba vidē viņi ļoti piekrīt iepriekšminētajām vērtībām un cenšas drukāt abpusēji vai taupīt papīru, pārstrādāt un atnest mājās gatavotu pārtiku.

Runājot par īpašībām, ar kurām var raksturot cilvēku: gādīgs, saprotošs, taisnīgs, līdzjūtīgs, dāsns, strādīgs, izpalīdzīgs, godīgs, laipns; šķiet, ka lielākā daļa vēlas iegūt šīs īpašības, jo uzskata tās par svarīgām.

3.1.6. Kultūra

Runājot par kultūru, iespējas ir ļoti dažādas:

- tradīcijas, valodas un paražas (24,2%),
- zināšanas un zinātne (21,2%),
- atpūta, sports, ceļojumi un izklaide (18,2%),
- māksla (12,1%),
- dzīvesveids un paražas (9,1%).

Turklāt 60% dalībnieku norādīja, ka kultūra viņiem ir svarīga. Dalībnieki norādīja, ka parasti vairāk nekā 5 reizes gadā veic šādas darbības: apmeklē vēstures pieminekļus, lasa grāmatu, dodas uz koncertiem un skatās kultūras raidījumus TV/Radio. Par pārējām darbībām viņi norādīja, ka to dara vismaz reizi gadā.

Runājot par kultūras apmaiņas vērtībām, gandrīz visi piekrita apgalvojumiem par kultūru un kultūras apmaiņu Eiropā un to nozīmi attīstībai.

3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības

Visbeidzot, galvenās vērtības, kuras dalībnieki norādīja, ka tās būtu jā saglabā un jāstiprina ES, bija:

- sociālā vienlīdzība un solidaritāte (34,4 %),
- tolerance (28,1 %),
- vārda brīvība, cieņa pret vidi (12,5 %).

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Anketu aizpildīja 10 dalībnieki, kurā bija 5 pārstāvji no katras vecuma grupas. Lielākā daļa dalībnieku bija sievietes (60%), 50% dalībnieku bija jaunāki par 30 gadiem, bet pārējie 50 bija vecumā no 51 līdz 60+.

Izglītības līmeņa ziņā tika izvēlēta dažāda izglītības līmeņa dalībnieki - 30% norādīja pamatskolas izglītību; 30% augstskolas izglītību, 20% citu izglītību; 10% vidusskolas izglītību. Šīs atšķirības var būt saistītas ar vecuma diapazonu, jo veciem cilvēkiem ir zemāks izglītības līmenis. Mūsdienās izglītība ir vieglāk pieejama un dzīves situācija ir pavisam citādāka nekā pirms 50 gadiem.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem

No atbildēm, kas sniegtas uz šo jautājumu, lai gan dalībnieku vecuma diapazons atšķiras, visi ir vienprātis par to, kuras tēmas savās kopienās ir jāatceļ. Viņi visi bija vienprātis, ka šīm tēmām (seksisms, rasisms, etnocentrisms, anitsemītisms, nacionālisms, ksenofobija, imperiālisms, ekspluatācija un reliģiskā diskriminācija) ir jāpazūd. Ekspluatācija ir visvairāk izvēlēta "pilnībā piekrītu".

3.2.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki novērtēja ES vērtības, kā ļoti svarīgas un svarīgas. Tikai 2 atbildes norādīja, ka etniskā tolerance un dzimumu līdztiesība nav svarīgas. Respondenti minēja: Vides ilgtspējība, Izglītība un inovācijas, Atvērtība un daudzveidība, Vides aizsardzība, Inovācijas, Vides ilgtspēja, Sociālais taisnīgums, kā ES pamatvērtības, lai stiprinātu ES.

3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Visas atbildes dalās starp apgalvojumiem "piekrītu" un "nepiekrītu". Šeit mēs varam redzēt atšķirību atbildēs, kas varētu būt saistītas ar vecuma diapazonu un viņu dažādajiem viedokļiem par vārda brīvību un brīvību un to, kā tehnoloģijas to ietekmē.

3.2.5. Ilgtspējība

Kopumā visi dalībnieki bija vienprātis par izteikumiem par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, kas liecina, ka šis jautājums viņus satrauc un viņiem tā ir svarīga vērtība neatkarīgi no vecuma. Vienīgais, par ko dalībnieki, šķiet, nepiekrīt, ir videi nekaitīgāku iespēju un izpratnes veicināšana par globālajām politikām vai iniciatīvām. Lielākā daļa dalībnieku (7) nepiekrīt apgalvojumam, ka klimata pārmaiņas ir dabiska lieta.

Puse no dalībniekiem norādīja, ka viņu zināšanas nav plašas vai vispār nav, potenciāla atbilžu atšķirība, kas varētu būt saistīta ar vecuma diapazonu.

3.2.6. Kultūra

Vairākums piekrīt izteikumiem par kultūras vērtību Eiropā, uzskatot kultūru par svarīgu Eiropas valstu jautājumu, kas ir būtisks Eiropas nākotnei.

3.2.7. Izolācija

Lielākā daļa dalībnieku jūtas ģimenes atbalstīti, viņi vismaz reizi nedēļā sarunājas ar ģimeni un arī draugiem, kā arī izmanto videozvanus, lai sazinātos. Lielākā daļa arī uzskata, ka tālruni ir noderīgi, lai uzturētu kontaktu ar citiem cilvēkiem. Attiecībā uz dalību kopienas programmās atbildes atbildes daļās, jo puse no tām apņemas to darīt, bet otra puse ne. Savukārt 8 dalībnieki norādīja, ka Covid laikā izjuta tukšuma sajūtu.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Anketu aizpildīja 10 dalībnieki, no kuriem 5 bija vietējās spāņu kopienas un 5 Spānijas migrantu kopienas pārstāvji. Pēdējos gados Spānija ir piedzīvojusi migrācijas plūsmu pieaugumu, kā rezultātā ir izveidojusies multikulturāla un daudzveidīga sabiedrība. Šo migrantu vidū visizplatītākās tautības, kas pārceļas uz Spāniju, nāk no Latīņamerikas, Turcijas un Āfrikas. Lielākā daļa dalībnieku bija sievietes (70%). Dalībnieku vidējais vecums bija mazāks par 30 gadiem (80%). Saņēmām arī atbildes no dalībniekiem vecumā no 30-40 gadiem (10%) un 41-50 g.v. (10%).

Runājot par izglītības līmeni, 60% mūsu dalībnieku norādīja, ka viņiem ir augstskolas izglītība; 30% norādīja vidusskolas izglītību.

2 no mūsu dalībniekiem pārstāvēja migrantus, kuri dzimuši Spānijā, bet kuru ģimenes ir emigrējušas uz valsti pirms viņu dzimšanas. Tomēr viņi piedzīvoja migrantu atstumtību, diskrimināciju un sociālos aizspriedumus savas ādas krāsas, ģimenes kultūras un ģimenes izcelsmes dēļ. Tas nozīmē, ka, pat tad, ja viņi ir dzimuši Spānijā un viņiem ir pilsonība, atšķirīgo fizisko īpašību un ģimenes pilsonības dēļ viņi cieta no migrantu diskriminācijas.

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Visi migranti un vietējie iedzīvotāji ir piedzīvojuši diskrimināciju no dažādiem aspektiem. Taču tā ir taisnība, ka migranti mēdz piedzīvot aspektus, kas vairāk saistīti ar tautību un izcelsmi. No sniegtās informācijas diskriminācija akcenta dēļ ir visbiežāk ziņotais diskriminācijas veids, un pat daži spāņu valodā runājošie saskaras ar diskrimināciju sava reģionālā akcenta dēļ. Ādas krāsa, dzimums, dzimuma/sekšu orientācija, vārds/uzvārds, somatiskās pazīmes un izcelsmes valsts arī tiek minēti, kā diskriminācijas veidi. Reliģija, ēšanas paradumi un apģērbs tika minēti retāk. Turklāt ir vērts atzīmēt, ka tikai viens dalībnieks ziņoja, ka nekad nav piedzīvojis diskrimināciju, norādot, ka diskriminācija ir izplatīta problēma dalībnieku vidū.

Dažiem ārzemniekiem regulāri var rasties situācijas, ka cilvēki negaida, ka viņi runās spāniski, un tas varētu atspoguļot plašāku sabiedrības attieksmi pret tiem, kuriem spāņu valoda nav dzimtā. Turklāt, lai gan dalībnieki neziņoja, ka būtu piedzīvojuši aizspriedumus, ko attaisno dažu ārzemnieku uzvedība, daudzi uzskatīja, ka Spānijā valda zināms rasisma līmenis. Migranti arī ziņoja, ka viņiem ir lielākas grūtības attiecībās ar Spānijas pilsoņiem, salīdzinot ar personām, kurām nav Spānijas pilsonības. Visbeidzot, ir atšķirība starp migrantu un vietējo iedzīvotāju skatījumu uz Spānijas pilsonību, jo daži migranti uzskata, ka nepietiek ar spāņu pilsonību, lai justos patiesi spāniski, savukārt citi uzskata, ka tas ir uzlabojis viņu dzīves kvalitāti.

Vienīgais, kam visi pilnībā nepiekrīt, ir apgalvojums "Iegādāties māju ir vienkāršāk nekā meklēt māju īrēšanai", kas ir loģiski, jo mūsdienās Spānijā māju iegādāties ir ļoti grūti, pat ja jums ir samērā labi ienākumi.

3.3.3. Personiskās vērtības

Šķiet, ka visi dalībnieki uzdotās vērtības vērtē, kā ļoti svarīgas un svarīgas.

Svarīgākās minētās vērtības, kas izvēlētas, lai stiprinātu ES, ir: sociālais taisnīgums, vienlīdzība, ilgtspējība, cieņa.

TURCIJA

3.1. Aptaujas datu vākšana: pirmā anketa

3.1.1. Pamatjautājumi

Uz tiešsaistes anketu atbildēja 31 dalībnieks, no kuriem 32,3% bija sievietes; 67,7% bija vīrieši. Runājot par dalībnieku izcelsmes valsti, viņi visi bija turki. Dalībnieku vecuma diapazons bija dzimšanas gads no 1953. līdz 2001. gadam, un vairākums (9,7 %) bija dzimis 1987. gadā.

90,3% aptaujāto norādīja, ka viņu vecāki ir dzimuši tajā pašā valstī, kur viņi bija, bet 9,7% norādīja, ka nē. Lielākā daļa aptaujāto ir vecumā līdz 30 gadiem vai vecumā no 30-40 gadiem, abi ar procentuālo daļu 38,7%, pārējie dalībnieki ir robežās no 40-50 ar procentuālo daļu par 16,1%. "Citi" ir vai nu 50–60 gadus veci, vai 60+, kas atbilst aptaujas atbildēm.

Attiecībā uz darba jomu 64,5% izvēlējās opciju "Cits"; tam seko 22,6%, kas atbilst pieaugušo izglītības organizāciju vadītājiem un darbiniekiem; 6,5% bija skolotāji un akademiķi; un pārējie 3,2% bija pieaugušo izglītības organizāciju skolotāji, pasniedzēji. 73,3% cilvēku, kas atbildēja "Cits" saistībā ar darba jomu, norādīja, ka nav apmeklējuši apmācību kursu, bet pārējie 26,6% šobrīd ir iesaistīti apmācību kursā. Dalībnieku ģimenes māsaimniecības pārsvarā bija 3 un 4 personas, tostarp bērni (30% un 33,3%).

Pārejot uz dalībnieku izglītību un nodarbinātību, lielākā daļa, 71%, norādīja, ka ir ieguvuši augstākās izglītības bakalaura grādu. Vairākuma darba situācija ir vairāk nekā 30 stundas nedēļā, pēc tam strādnieki ar mazāk nekā 30 darba stundām nedēļā, tam seko bezdarbnieki un studenti.

58,1% norādīja, ka pēdējo piecu gadu laikā ir bijuši bez darba vairāk nekā 3 mēnešus pēc kārtas, un 83,9% norādīja, ka nav saņēmuši sociālās apdrošināšanas pabalstus. Lielākā daļa no viņiem ļoti svarīgu lomu savā dzīvē piešķir ģimenei un kultūrai. Interesanti, ka trešo vietu ieņēmis darbs. Apgalvojot, ka brīvais laiks ir svarīgs, bet ne tik svarīgs, kā darbs. Attiecībā uz kontroli dalībnieki izjūt savu izvēles un kontroles brīvību no 1 līdz 10, 29% norādīja uz 8.

Noslēdzot šo sadaļu par pamatjautājumiem, lielākā daļa cilvēku atbildēja, ka viņu veselība ir laba (58,1%) un atbilstoša (25,8%). Rezumējot šo sadaļu, var teikt, ka lielākā daļa dalībnieku bija vīrieši vecumā no 30 līdz 40 gadiem, dzimuši Turcijā, kas strādā citā jomā, ka viņi nav daļa no apmācības kursa. Lielākā daļa no viņiem strādā vairāk nekā 30 stundas nedēļā un pēdējo 5 gadu laikā ir bijuši bez darba vairāk nekā 3 mēnešus un nav saņēmuši sociālās apdrošināšanas pabalstus. Aspekti, kas viņiem šķiet svarīgāki savā dzīvē, ir ģimene un interesants darbs brīvajā laikā. Visbeidzot, lielākā daļa no viņiem domā, ka viņiem ir izvēles un kontroles brīvība savā dzīvē.

3.1.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

54,8% dalībnieku nepieder nevienai brīvprātīgo organizācijai. Kas attiecas uz atlikušo procentu: 16,1% nobalsoja par izglītību, mākslu, mūziku vai kultūras aktivitātēm; 9,7% sporta; atlikušie procenti ir vienādi starp vides un atpūtas, humānās palīdzības vai labdarības organizācijām un citām grupām. Turklāt lielākā daļa dalībnieku norādīja, ka pēdējo 6 mēnešu laikā nav veikuši brīvprātīgo darbu (83,9%).

Runājot par uzticamiem cilvēkiem no dažādām grupām, 22 dalībnieki norādīja, ka pilnībā uzticas savām ģimenēm, un grupa, kurai viņi uzticas vismazāk, ir cilvēki, kurus viņi tikko satikuši. Runājot par cilvēkiem, kurus viņi nevēlētos sev kaimiņos, ir narkomāni, par to tika balsots visvairāk (64,5%), kam otrajā pozīcijā seko alkoholiķi (12,9%). Saskaņā ar atbildēm uz sniegtajiem paziņojumiem, lielākā daļa dalībnieku nepiekrīta seksistiskajam un ksenofobiskajam apgalvojumam.

3.1.3. Personiskās vērtības

Attiecībā uz īpašībām, ko bērni var apgūt mājās, dalībnieki uzskatīja, ka vispiemērotākās ir labas manieres, atbildība un iztēle. Sekojošā tendence bija tolerance un cieņa pret citiem ar 9,7%.

Runājot par visaugstāk novērtētajiem nosacījumiem darbā, pirmajā vietā ir laba alga un labs darba grafiks ar 45,2%; otrkārt darbs, kurā var kaut ko sasniegt ar 29%. Visbeidzot, darba stundas ar 9,7%. Pāris aptaujāto par svarīgāko uzskatīja efektīvu atalgojumu un mājsaimniecību. Tāpat lielākā daļa uzskata, ka viens no svarīgākajiem aspektiem ir "Atrast laiku draugiem un vaļaspriekiem". Visbeidzot, kas attiecas uz organizācijām un institūcijām, kurām dalībnieki vairāk vai mazāk uzticas, lielākā daļa īpaši neuzticas nevienai no tām. Tikai 13 no dalībniekiem norādīja, ka diezgan daudz uzticas izglītības sistēmai un militārpersonām. Tomēr nepārprotami tā, kurai viņi uzticas vismazāk, ir baznīca ar 15 balsīm.

3.1.4. Cieņa pret demokrātiskajām iestādēm un vārda brīvība

Runājot par cieņas līmeni pret demokrātiskajām institūcijām un apmierinātības līmeni ar Turcijas politisko sistēmu, lielākā daļa ar 54,8% norādīja, ka nav nemaz apmierināti, bet pārējie 12,9% bija tik tikko apmierināti. Pārējie balsoja par starposma gandarījumu.

Lielākā daļa dalībnieku ir pret dalību tiesiskās politiskās darbībās, piemēram, parakstot petīciju un apmeklējot boikotus. Kas attiecas uz izvirzītajiem mērķiem nākamajiem 10 gadiem, tie ir diezgan skaidri dalībnieku vidū, jo tie dalījās starp "Augstu ekonomiskās izaugsmes līmeni" un "Sniegt cilvēkiem iespēju paust savu viedokli par to, kā tiek veikti viņu darba pienākumi".

Un visbeidzot, runājot par demokrātijai būtiskiem aspektiem, lielākā daļa, kā svarīgus norādīja, ka pilsoņiem ir jābūt iespējai izvēlēties savus pārstāvjus brīvās vēlēšanās (18 balsis), tam sekoja tendence, ka sievietēm jābūt tādām pašām tiesībām, kā vīriešiem ar 15 balsīm.

3.1.5. Ilgtspējība

Runājot par ilgtspējību, dalībnieki bija vienprātīgi par darbībām, kas ietekmē vidi, ilgtspējību un tie ir nobažījušies par to, kā viņu rīcība ietekmē vidi. Personīgajā un sadzīves vidē vairums vēlas uzzināt vairāk par ilgtspējību un mēģināt pirkt un veikt videi draudzīgas darbības, izvēlēties vietējos produktus, izslēgt neizmantojamās elektroniskās ierīces un apgaismojumu, izvairīties no atkārtoti lietojamu lietu izmešanas un censties taupīt ūdeni mājās. Darba vidē viņi ļoti piekrīt iepriekšminētajām vērtībām un cenšas drukāt abpusēji vai taupīt papīru, pārstrādāt un atnest mājās gatavotu pārtiku.

Runājot par īpašībām, ar kurām var raksturot cilvēku: gādīgs, saprotošs, taisnīgs, līdzjūtīgs, dāsns, strādīgs, izpalīdzīgs, godīgs, laipns; šķiet, ka lielākā daļa vēlas iegūt šīs īpašības, jo uzskata tās par svarīgām ar 21 balsi. Tomēr 18 dalībnieki uzskatīja, ka viņiem pašiem būtu neērti iegūt šīs īpašības.

3.1.6. Kultūra

Runājot par kultūru, izvēles iespējas bija ļoti dažādas:

- māksla ar 80,6%
- dzīvesveids un paražas ar 64,5%
- tradīcijas, valodas un paražas ar 54,8%
- atpūta, sports, ceļojumi un izklaide ar 61,3%.

Turklāt 61,3% dalībnieku norādīja, ka kultūra viņiem ir patiešām svarīga. Dalībnieki norādīja, ka parasti vairāk nekā 5 reizes gadā veic šādas darbības: lasa grāmatu, dodas uz kino un sporto. Par pārējām darbībām viņi norādīja, ka to dara vismaz reizi gadā. Vērtību ziņā - vēstures pieminekļu

apmeklēšana, muzeju, publisko bibliotēku apmeklēšana, koncertu apmeklēšana un operas apmeklēšana. Runājot par kultūras apmaiņu, gandrīz visi piekrita izteikumiem par kultūru un kultūras apmaiņu Eiropā un to nozīmi nācīgas attīstībā.

3.1.7. Galvenās sabiedrības vērtības

Visbeidzot, galvenās vērtības, kuras dalībnieki norādīja, ka tās būtu jā saglabā un jāstiprina ES, bija:

- Tolerance un atvērtība pret citiem (32,3%)
- Vārda brīvība (16,1%)
- Sociālā vienlīdzība un solidaritāte (12,9%)
- Miers (12,9%).

3.2. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažāda vecuma cilvēkiem

3.2.1. Pamatjautājumi

Anketu aizpildīja 10 dalībnieki, no katras vecuma grupas 5 pārstāvji, lielākā daļa dalībnieku bija vīrieši (60%). Dalībnieku vecumā, tā kā tika noteikts, ka 5 no viņiem pārstāv jauniešus, bet pārējie 5 gados vecākus cilvēkus, tātad 50% dalībnieku bija jaunāki par 30 gadiem, bet pārējie 50 bija vecuma diapazonā no 30-40 (30%), 41-50 (10%) un 60+ (10%).

Runājot par izglītības līmeni, lielākajai daļai dalībnieku ir bakalaura grāds ar 60%, un pārējām grupām ir dažāda pieredze: 10% norādīja pamatskolas izglītību; 20% citu izglītību; 10% vidusskolas izglītību. No šīm atbildēm mēs varam secināt, ka šīs atšķirības var būt saistītas ar vecuma diapazonu, jo vecākiem cilvēkiem ir zemāks izglītības līmenis.

3.2.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība pret citiem

No atbildēm, kas tika sniegtas uz šo jautājumu, lai gan dalībnieku vecuma diapazons bija atšķirīgs, viņi visi bija vienprātis par to, kuras tēmas viņu kopienās būtu jāatceļ, savukārt viņi nepiekrīta negatīviem jautājumiem, piemēram, nepatika pret ārzemniekiem.

3.2.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki novērtēja ES vērtības kā ļoti svarīgas un svarīgas. Tikai 2 atbildes norādīja, ka sociālā solidaritāte nav svarīga.

Par svarīgākajām vērtībām, lai stiprinātu ES, tika izvēlētas:

- izdošanas brīvība
- cilvēka pamattiesības un tiesības uz vidi
- vārda brīvība
- ekonomiskās nevienlīdzības novēršana (ienākumu sadale)
- atbalsts jaunatnei
- uz iekļaušanu balstītu organizāciju institucionalizācija
- izglītības brīvība.

3.2.4. Cieņa pret demokrātiskām institūcijām, vārda brīvības ievērošana

Visas atbildes tika sadalītas starp apgalvojumiem "piekrītu" un "nepiekrītu", parādot atšķirību, kas varētu būt saistīta ar vecuma diapazonu un viņu dažādajiem viedokļiem par vārda brīvību un brīvību un to, kā tehnoloģijas to ietekmē.

3.2.5. Ilgtspējība

Kopumā visi dalībnieki piekrīta izteiktajiem apgalvojumiem par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, kas liecina, ka šis jautājums viņus satrauc un viņiem tā ir svarīga vērtība neatkarīgi no vecuma. Vienīgais, par ko dalībnieki, šķiet, nepiekrīt, ir videi nekaitīgāku iespēju un izpratnes veicināšana par globālajām politikām vai iniciatīvām. Lielākā daļa dalībnieku (8) nepiekrīt apgalvojumam, ka klimata pārmaiņas ir dabiska lieta.

No datiem kopumā dalībniekiem ir zināšanas par dotajām tēmām. Taču arī gandrīz puse no viņiem norādīja, ka viņu zināšanas nav plašas vai vispār nav, jo potenciālās atbilžu atšķirības varētu būt vecuma diapazona dēļ.

3.2.6. Kultūra

No atbildēm lielākā daļa dalībnieku piekrīt izteiktajiem apgalvojumiem par kultūras vērtību Eiropā, līdz ar to visi dalībnieki uzskata kultūru par svarīgu Eiropas valstu jautājumu, kas ir būtisks Eiropas nākotnei neatkarīgi no viņu vecuma.

3.2.7. Izolācija

No sniegtajām atbildēm lielākā daļa dalībnieku jūta ģimenes atbalstu, viņi vismaz reizi nedēļā sarunājas ar ģimeni un arī draugiem, kā arī izmanto videozvanus, lai sazinātos. Turklāt lielākā daļa arī uzskatīja, ka tālruņi ir noderīgi, lai izveidotu savienojumu ar citiem cilvēkiem. Attiecībā uz dalību kopienu programmās atbildes dalījās, jo puse no tām apņemas to darīt, bet otra puse nē. No otras puses, 6 dalībnieki norādīja, ka jūta tukšuma sajūtu Covid laikā, bet pārējie 4 norādīja, ka to nejuta.

3.3. Aptaujas datu vākšana: otrā anketa dažādu kultūru pārstāvjiem (migrantiem un vietējiem iedzīvotājiem)

3.3.1. Pamatjautājumi

Anketu aizpildīja 10 dalībnieki, no kuriem 5 bija vietējās turku kopienas pārstāvji un 5 no migrantu kopienas Turcijā. Pēdējos gados Turcija ir piedzīvojusi migrācijas plūsmu pieaugumu, kā rezultātā ir izveidojusies multikulturāla un daudzveidīga sabiedrība. Šo migrantu vidū visizplatītākās tautības, kas pārceļas uz Turciju, pārsvarā nāk no Sīrijas, Irākas, Irānas, Afganistānas un Pakistānas. Aptauja tika veikta ar mērķi izpētīt abu grupu kopīgās un atšķirīgās vērtības, kas var sniegt ieskatu projekta mērķī.

Lielākā daļa dalībnieku bija vīrieši (60%), vidējais vecums bija mazāks par 30 (60%), 60+ (20%), 30-40 g.v. (10%) un 41-50 g.v. (10%).

Runājot par izglītības līmeni, 80% dalībnieku norādīja, ka viņiem ir augstskolas izglītība; un 20% norādīja vidusskolas izglītību.

5 no dalībniekiem, kas pārstāvēja migrantus, ir termiņuzturēšanās atļaujas, un viens no viņiem arī gaida pilsonību. Pārējie 5 bija vietējie Turcijas pilsoņi.

3.3.2. Solidaritāte, tolerance un atvērtība citiem

Dalībnieki sniedza šādas atbildes:

- Man tā nekad nav gadījies: tikai 2 no dalībniekiem norādīja, ka nekad nav tikuši diskriminēti.
- Manas ādas krāsa: tikai 1 dalībnieks norādīja, ka ir piedzīvojis diskrimināciju savas ādas krāsas dēļ.
- Mans akcents: 1 dalībnieks norādīja, ka ir ticis diskriminēts sava akcenta dēļ.
- Mans dzimums: 1 dalībnieks atbildēja jā.
- Mans dzimums vai seksuālā orientācija: tikai 1 dalībnieks atbildēja jā.
- Mans vārds vai uzvārds: 1 dalībnieks atbildēja jā.
- Manas somatiskās iezīmes: 2 dalībnieki uz šo diskrimināciju atbildēja nē.
- Mana reliģija: 2 atbildēja jā uz šo aspektu, bet pārējie 2 atbildēja nē.
- Mani ēšanas paradumi: 2 teica jā.
- Mans apģērbs: 3 atbildēja nē.
- Mana vai manas ģimenes izcelsmes valsts: 3 atbildēja uz šo aspektu ar jā, bet viens norādīja nē.
- Mani ģimenes locekļi (piemēram, par kultūru, valodu, ieradumiem...): 3 norādīja uz šo diskriminācijas veidu.

Noslēdzot šo jautājumu, migranti Turcijā mēdz piedzīvot diskriminācijas veidus, kas vairāk saistīti ar tautību, kultūru un reliģiju. No sniegtās informācijas varam secināt, ka diskriminācija dzimuma dēļ ir retāk ziņotais diskriminācijas veids. Ādas krāsa, ēšanas paradumi, dzimums/seksuālā orientācija, vārds/uzvārds un somatiskās iezīmes arī tiek minēti, kā diskriminācijas veidi. Izcelsmes valsts un apģērbs tika minēti retāk. Turklāt ir vērts atzīmēt, ka divi dalībnieki ziņoja, ka nekad nav piedzīvojuši diskrimināciju, norādot, ka diskriminācija ir izplatīta problēma dalībnieku vidū.

legūtie rezultāti ļauj secināt, ka:

- cilvēki negaida, ka ārzemnieki runās turku valodā: 4 no viņiem norādīja, ka viņi to piedzīvo vienmēr, bet citi saglabāja diapazonu no 0 līdz 2.

- aizspriedumus rada dažu ārzemnieku uzvedība: atbildes uz to liecina, ka 4 dalībnieki tā domā bieži.
- Turcija ir rasistiska valsts: 6 norādīja, ka tā ir, bet viens norādīja, ka tā nav.
- turki izrāda dažreiz nepatiku pret migrantiem sabiedriskās vietās (autobuss, skola, darbs, veikali...): 3 norādīja nekad, bet pārējie 4 norādīja, ka kaut kādā līmenī ir un viens norādīja vienmēr. Šajā jautājumā mēs lieliski redzam migrantu/vietējo atšķirību.
- lielākā daļa migrantu norādīja, ka viņiem grūtību dzīvot Turcijā nav.
- ar Turcijas pilsonību nepietiek, lai justos kā turks: šajā atbildē lieliski redzam arī migrantu/vietējo atšķirību.
- nevar domāt, ka Turcijas pilsonība būtu atvieglojusi un uzlabojusi migrantu ģimenes dzīves kvalitāti: 5 norādīja, ka nekad, bet 3 norādīja, ka jā.

Dažiem ārzemniekiem regulāri var rasties situācijas, kad cilvēki sagaida, ka viņi runās turku valodā, un tas varētu atspoguļot plašāku sabiedrības attieksmi pret tiem, kuriem turku valoda nav dzimtā valoda. Turklāt, lai gan dalībnieki ziņoja, ka ir piedzīvojuši aizspriedumus, ko attaisno dažu ārzemnieku uzvedība, daudzi uzskatīja, ka Turcijā valda zināms rasisma līmenis. Migrantu arī ziņoja, ka viņiem ir grūtāk uzturēt attiecības ar Turcijas pilsoņiem, salīdzinot ar personām, kurām nav Turcijas pilsonības. Visbeidzot, ir atšķirība starp migrantu un vietējo iedzīvotāju skatījumu uz Turcijas pilsonību, jo daži migranti uzskata, ka nepietiek ar turku pilsonību, lai justos kā patiesi turks, savukārt citi uzskata, ka tas ir uzlabojis viņu dzīves kvalitāti.

Lietas, kurām visi nepiekrīt, galvenokārt ir politiskas, piemēram, balsojuma izmantošana valstī, kā jaunpienācēja un neetniski/religiski cilvēki, kas pārstāv politisko uzskatu.

3.3.3. Personiskās vērtības

Visi dalībnieki ES vērtības novērtēja ļoti svarīgas un svarīgas. Viņi tām pievienoja vēl šādas vērtības, kā svarīgas ES stiprināšanai:

- vārda brīvība
- domas brīvība
- cilvēka pamattiesības
- tiesības uz līdzdalību vides jomā
- vienlīdzīgas cilvēktiesības
- reliģiskā un etniskā tolerance
- brīvība ģimenē
- ES bezvīzu mobilitāte (divas reizes).

3.3.4. Ilgtspējība

Visbeidzot, attiecībā uz ilgtspēju, demokrātisko institūciju vārda brīvību, kultūru un brīvā laika pavadīšanu lielākā daļa dalībnieku piekrīt apgalvojumiem, respektējot ilgtspēju un kultūru. Apzinoties arī klimata pārmaiņu problēmas, bet trūkst detalizētas informācijas par rīcību to virzienā.

3.3.5. Kultūra

Respondenti zmanto savu brīvo laiku izklaidējošām aktivitātēm, piemēram, apmeklējot koncertus, kino un sportojot, kā arī iegūst papildu izglītību apmācību kursos.

3. VĒRTĪBAS ANALĪZES ZIŅOJUMA SECINĀJUMI

AUSTRIJA

Šajā ziņojumā, ko prezentēja Austrijas partneris **VAEV Research and Development Agency GmbH**, tika pētītas atšķirības attieksmē pret Eiropas un kopējām vērtībām starp jauniem un veciem cilvēkiem Austrijā. Identiska anketa tika izdalīta **divām dažādām vecuma grupām, lai sniegtu ieskatu jaunākās un vecākās paaudzes attieksmē pret šīm vērtībām un identificētu iespējamās atšķirības starp tām**. Anketu aizpildīja 29 dalībnieki, no kuriem 14 pārstāvji bija jaunāki par 40 gadiem un 15 pārstāvji vecāki par 30 gadiem. Analizējot atbildes, šī ziņojuma mērķis ir palīdzēt labāk izprast saistību starp vecumu un attieksmi pret Eiropas kopīgajām vērtībām Austrijā.

Pārbaudot anketu, atklājas, ka jauno aptaujas dalībnieku vidū bija vienāds dzimumu sadalījums (7 sievietes un 7 vīrieši), savukārt vecākās grupas respondenti pārsvarā bija vīrieši. Svarīgi piebilst, ka kopumā lielākā daļa aptaujas dalībnieku no abām grupām bija 40 vai mazāk (72,4%). Dati arī parādīja, ka jauniešu izglītības līmenis pārsvarā bija vidusskolas līmenī, bet vecāku cilvēku vidū tas bija universitātes līmenī.

Gan gados jauni, gan vecāki respondenti ir piekrituši, ka ir jāatceļ šādas tēmas: seksisms, rasisms, ksenofobija un ekspluatācija. Kamēr jaunieši uzskata, ka etnocentrisms un nacionālisms nav jāatceļ, lielākā daļa no vecākās grupas uzskata, ka tie patiesībā ir jāatceļ. Jauniešu vairākums ir pret reliģisko apspiešanu, savukārt aptaujātie no vecākās grupas neuzskata, ka tā būtu jāatceļ. Interesanti, ka gan jaunākie, gan vecākie respondenti uzskata, ka imperiālismu Austrijā nevajadzētu atcelt. Vairums vecākās grupas respondentu piekrīt, ka antisemitisms būtu jāatceļ (piekrita 10 no 14), savukārt 5 no 14 jaunajiem respondentiem nepiekrita.

Gan jaunākie, gan vecākie aptaujas dalībnieki uzskata, ka visas ES vērtības, kas aptaujā tika uzskaitītas, ir svarīgas vai ļoti svarīgas. Tomēr jaunie austrieši pauda, ka **sociālā solidaritāte viņiem nav svarīga.**

Attiecībā uz klimata pārmaiņām **gan jaunākie, gan vecākie respondenti tās apzinās.** Lai gan šķiet, ka jaunieši ir pārliecināti par savām zināšanām par klimata pārmaiņu jautājumiem un pret tām vērstajām darbībām, vecākās grupas cilvēki ir pauduši mazāku pārliecību par to, kādus pasākumus var veikt individuālā līmenī.

Arī aptaujas rezultāti liecina, ka lielākā daļa jauniešu nepiekrīt apgalvojumam, ka *“Kultūra ir tas, kas Eiropu vieno daudzveidībā”*, kas ir pretējs gadījums vecāko aptaujas veicēju vidū.

Visbeidzot, aptaujas rezultāti skaidri parāda, ka Austrijā pastāv atšķirības vērtībās (piemēram, sociālā solidaritāte) starp jauniem un veciem cilvēkiem, taču viņiem ir arī kopīgs viedoklis par noteiktām tēmām (piemēram, imperiālisms Austrijā).

Par anketas analīzes rezultātiem, kuras **mērķis ir izprast migrantu un vietējo iedzīvotāju vērtības Austrijā.** Anketa kopā 10 dalībniekiem, no kuriem 5 bija vietējās austriešu kopienas pārstāvji un 5 no migrantu kopienas austriešu valodā. Visbiežāk sastopamās tautības, kas pārceļas uz Austriju, lielākoties nāk no Ungārijas, Rumānijas, Vācijas, Bulgārijas un Horvātijas (Integral Human Development, 2023). Aptauja tika veikta ar mērķi izpētīt abu grupu kopīgās un atšķirīgās vērtības, kas var sniegt ieskatu projekta mērķī.

Ziņojumā secināts, ka **migrantiem Austrijā ir ievērojami lielāka pieredze dažāda veida diskriminācijas jomā, nekā vietējie iedzīvotāji ir norādījuši.** Salīdzinot ar migrantiem, aptaujātie vietējie Austrijā nav piedzīvojuši nekādu diskrimināciju ādas krāsas, dzimuma, seksuālās orientācijas,

vārda vai uzvārda, ēšanas paradumu, apģērba vai ģimenes izcelsmes valsts dēļ. **Vietējie iedzīvotāji piedzīvoja diskrimināciju viņu akcenta, somatisko pazīmju, reliģijas un ģimenes locekļu dēļ.**

Gan vietējiem iedzīvotājiem, gan migrantiem ir radies iespaids, ka Austrija ir zināmā mērā rasistiska valsts. Lai gan migranti uzskata, ka ir grūti nodibināt sakarus ar austriešiem, vietējie iedzīvotāji no otras puses tam pilnībā nepiekrīt, lai gan viņi arī pilnībā nenoliedz šo faktu. Tomēr abas grupas neuzskata, ka Austrijā ir vieglāk veidot attiecības ar cilvēkiem, kas nav austrieši.

Ziņojumā arī uzsvērts, ka visi dalībnieki pilnībā piekrīt vai piekrīt tādām vērtībām, kā personiskās tiesības, sociālais taisnīgums, vienlīdzība, ilgtspēja un cieņa.

KIPRA

Analīze, ko veica **Kipras Pētniecības un izglītības sintēzes centrs**, liecina, ka **gan jauniem, gan vecāka gadagājuma dalībniekiem Kiprā ir līdzīga izpratne par Eiropas un kopīgām vērtībām.** Lielākā daļa dalībnieku par ļoti nozīmīgām uzskata tādas vērtības, kā **vienlīdzība, taisnīgums, likumdošanas vienlīdzība, vides ilgtspēja, cieņa pret demokrātiskām institūcijām un vārda brīvība.** Turklāt dalībnieki no abām vecuma grupām pauda bažas par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, un viņi uzskata, ka kultūra ir svarīgs jautājums Eiropas valstīs.

Aptauja arī atklāja, ka dalībniekiem bija dažādi izglītības līmeņi, dažiem no kuriem bija augstākā izglītība, bet citiem tikai vidusskolas izglītība vai mazāka. Tomēr tas, šķiet, būtiski neietekmēja viņu vērtību un problēmu uztveri.

Kopumā aptauja liecina, ka **dažādās Kipras vecuma grupās ir kopīgas vērtības un bažas, kas liecina par kopīgu identitātes un kopienas izjūtu.**

Vietējo iedzīvotāju un migrantu pieredze Kiprā ir sarežģīta un daudzpusīga. Lai gan tiek ziņots, ka diskriminācija dzimuma dēļ ir visretāk izplatītā diskriminācijas forma, citi diskriminācijas veidi, piemēram, ādas krāsas, ēšanas paradumu, dzimuma/sexuālās orientācijas, vārda/uzvārda un somatisko pazīmju dēļ, tika ziņoti par biežāk sastopamiem.

Ir svarīgi atzīt, ka **diskriminācija var būtiski negatīvi ietekmēt indivīdus un sabiedrību kopumā.** Diskriminācija var izraisīt atstumtības, atsvešinātības un marginalizācijas sajūtu un ierobežot indivīdu iespējas pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā.

Turklāt grūtības attiecībās gan ar Kipras iedzīvotājiem, gan citu tautību cilvēkiem var būt raksturīgas daudziem cilvēkiem neatkarīgi no viņu izcelsmes. Spēcīgu attiecību veidošanai nepieciešama empātija, sapratne un savstarpēja cieņa. Ir svarīgi atpazīt un novērtēt dažādību un strādāt, lai izveidotu iekļaujošāku un pieņemošāku sabiedrību.

Centieni risināt diskrimināciju un veidot ciešākas attiecības starp vietējiem iedzīvotājiem un migrantiem Kiprā jābalsta uz tolerances, empātijas un sapratnes veicināšanu. Izglītības un izpratnes veidošanas iniciatīvas var palīdzēt veicināt izpratni par dažādām kultūrām un pieredzi un to pieņemšanu. Turklāt politikas un programmas, kas veicina daudzveidību un iekļaušanu, var palīdzēt radīt ikvienam labvēlīgāku un iekļaujošāku vidi.

Rezumējot, spēcīgu attiecību veidošana starp vietējiem iedzīvotājiem un migrantiem Kiprā prasa pastāvīgus centienus veicināt toleranci, empātiju un sapratni. Cīņa pret diskrimināciju un dažādības un iekļaušanas veicināšana ir svarīgi soļi saliedētākas un akceptējošākas kopienas veidošanā.

ITĀLIJA

Tatics grupas Itālijā veiktā aptaujas anketas analīze liecina, ka visi dalībnieki – lai gan starp viņiem ir vecuma atšķirības – bija vienprātis par noteiktu Eiropas vērtību, piemēram, vides ilgtspējības, izglītības, brīvības, demokrātijas un cieņas nozīmi.

Dalībnieki bija noraizējušies par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, taču ne visi ir informēti par pasākumiem, kas veikti, lai cīnītos pret globālajām klimata pārmaiņām un novērstu tās. Lielākā daļa dalībnieku augstu vērtēja kultūru Eiropā un juta savu ģimeņu un draugu atbalstu, pateicoties arī viedtālrunim un jaunajām tehnoloģijām.

Ziņojumā secināts, ka migranti ir saskārušies ar dažāda veida diskrimināciju, kas tiek diskriminēta ādas krāsas un somatisko pazīmju dēļ. Turklāt par diskriminācijas veidiem tika ziņots arī par dzimumu/seksuālo orientāciju, vārdu/uzvārdu, reliģiju un izcelsmes valsti. Daži ārzemnieki var piedzīvot neuzticēšanās situācijas Itālijā.

Ziņojums arī apliecināja faktu, ka visi dalībnieki pilnībā piekrīt vai piekrīt Eiropas vērtībām sociālajam taisnīgumam, vienlīdzībai, tolerancei, cieņai un brīvībai.

LATVIJA

Grobiņas Pieaugušo izglītības centra Latvijā veiktajā aptaujā respondenti dažādās vecuma grupās par svarīgākajām vērtībām uzskatīja:

1. Personas brīvība, uzskatu un vārda brīvība.
2. Saudzīgas un draudzīgas attieksmes pret vidi veicināšana caur izglītošanos un zināšanu praktisku pielietojumu.
3. Kultūra, kas padara Eiropu vienotu daudzveidībā.
4. Ģimene, kā atbalsts it visā.

Latvijā veiktajā aptaujā migrantu un vietējo iedzīvotāju respondenti uzsvēruši šādus jautājumus:

1. Lielākā daļa aptaujāto nav saskārušies ar diskrimināciju vai neiecietību.
2. Latvija netiek uzskatīta par rasistisku valsti.
3. Lielākā daļa migrantu augstu vērtē pozitīvo mikroklimatu, ko viņi piedzīvo pēc atgriešanās no ārvalstīm.
4. Personiskā brīvība tiek augstu vērtēta.
5. Lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka klimata pārmaiņas ir saistītas ar cilvēku aktivitātēm, tomēr ir cilvēki, kas par klimata pārmaiņām nezina daudz.
6. Kultūrai ir liela nozīme respondentu dzīvē.
7. Respondenti pavada brīvo laiku, iesaistoties dažādās noderīgās aktivitātēs.

SPĀNIJA

Analizējot anketu, ko veica **Indepcie sca Spānijā**, var secināt, ka **dalībnieku vecuma diapazons, šķiet, ietekmē viņu attieksmi pret noteiktām vērtībām.** Šķiet, ka dalībnieku izglītība arī atšķiras atkarībā no vecuma diapazona, un vecākiem dalībniekiem bija zemāks izglītības līmenis. Tomēr visi dalībnieki bija vienprātis par noteiktu vērtību, piemēram, vides ilgtspējības, izglītības un inovāciju nozīmi. **Atšķirās viedokļi par vārda brīvību un tehnoloģiju ietekmi uz to, ko varētu saistīt ar vecumu.** Dalībnieki bija noraizējušies par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām, taču ne visi bija vienprātis par videi nekaitīgāku iespēju veicināšanu un informētību par globālo politiku. Lielākā daļa dalībnieku augstu vērtēja kultūru Eiropā un juta savu ģimeņu un draugu atbalstu. Tika arī atzīmēts, ka astoņi dalībnieki COVID-19 pandēmijas laikā juta tukšuma sajūtu. **Kopumā analīze sniedz ieskatu jaunāko**

un vecāku paaudžu attieksmē pret Eiropas un kopīgajām vērtībām Spānijā, kā arī izceļ iespējamās atšķirības starp tām.

Ziņojumā secināts, ka **visi migranti un vietējie iedzīvotāji ir piedzīvojuši diskrimināciju, un visbiežāk ziņotā forma ir diskriminācija akcenta dēļ.** Ādas krāsa, dzimums, dzimuma/sexuālā orientācija, vārds/uzvārds, somatiskās pazīmes un izcelsmes valsts arī tika minēti, kā diskriminācijas veidi. Reliģija, ēšanas paradumi un apģērbs tika ziņots retāk. Dažiem ārzemniekiem var rasties situācijas, kad cilvēki negaida, ka viņi runās spāniski. Migranti arī ziņoja, ka viņiem ir lielākas grūtības attiecībās ar Spānijas pilsoņiem, salīdzinot ar personām, kurām nav Spānijas pilsonības. Ziņojumā arī uzsvērts, ka visi dalībnieki pilnībā piekrīt vai piekrīt tādām vērtībām, kā sociālais taisnīgums, vienlīdzība, ilgtspēja un cieņa. Visbeidzot, ziņojumā norādīts, ka mājas iegādi neviens no dalībniekiem neuzskata par vieglāku kā par mājas meklēšanu īrēšanai.

TURCIJA

Avrasya Yenilikçi Toplum Derneği Turcijā veiktās anketas pārbaude atklāj, ka dalībnieku vecums, šķiet, ietekmē viņu uzskatus par noteiktām vērtībām. Turklāt šķita, ka indivīdu izglītība atšķiras atkarībā no viņu vecuma grupas, un gados vecākiem cilvēkiem bija zemāks izglītības līmenis. **Visi dalībnieki atzina vairāku principu, piemēram, vides ilgtspējības, izglītības un inovācijas, nozīmi.** Bija vērojamas ar vecumu saistītas atšķirības viedokļos par tehnoloģiju ietekmi uz vārda brīvību un citām tēmām. Lai gan lielākā daļa dalībnieku uzskatīja, ka ir svarīgi veicināt zaļākus risinājumus un vairoties zināšanas par globālo politiku, citi nebija tik nobažījušies par globālo sasilšanu un klimata pārmaiņām. Lielākā daļa dalībnieku juta savu radnieku un draugu atbalstu un novērtēja Eiropas kultūru. Tomēr dalība apkaimes iniciatīvās un aktivitāšu centros ne vienmēr ir aktīva. Tika arī novērots, ka COVID-19 epidēmijas laikā vairāk nekā puse cilvēku ziņoja, ka jūtas nomākti. **Kopumā izmeklēšana liecina par iespējamām neatbilstībām starp jaunāko un vecāku paaudžu viedokļiem par Eiropas un kopīgajām vērtībām Turcijā un sniedz ieskatu šajās pārlicībās.**

Ziņojumā secināts, ka Turcijā lielākā daļa migrantu ir piedzīvojuši diskrimināciju, un visbiežāk ziņots par diskrimināciju viņu ģimeņu reliģijas un kultūras atšķirību dēļ. Ādas krāsa, dzimums, dzimuma/sexuālā orientācija, vārds/uzvārds, somatiskās īpašības, ēšanas paradumi un apģērbs tika arī ziņoti kā diskriminācijas veidi. Daži ārzemnieki var saskarties ar situācijām, kad cilvēki sagaida, ka viņi runās turku valodā. Vietējie norādīja, ka savā sociālajā vidē vēlētos ārzemniekus, lai gan nevēlas, lai politikā iesaistītos dažādas izcelsmes cilvēki. **Migranti arī ziņoja, ka viņiem ir grūtāk uzturēt attiecības ar Turcijas pilsoņiem, salīdzinot ar personām, kurām nav Turcijas pilsonības.** Ziņojumā arī uzsvērts, ka visi dalībnieki pilnībā piekrīt vai piekrīt tādām vērtībām, kā personiskās tiesības, sociālais taisnīgums, vienlīdzība, ilgtspēja un cieņa. Visbeidzot, ziņojumā norādīts, ka lielākā daļa dalībnieku, tostarp vietējie iedzīvotāji, domā, ka Turcija ir rasistiska valsts.